

TÜRKİYE SEVDAMIZ, EKMEK İÇİN KAVGAMIZ

TÜRKİYE KAMU-SEN

**DİSİPLİN KURULLARINA KATILACAK
SENDİKA TEMSİLCİSİNİN
EL KİTABI**

Hazırlayan:
Av. İlhan KARA
Türkiye Kamu-Sen Avukatı

www.kamusen.org.tr

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....4

DİSİPLİN KURULLARINA KATILACAK SENDİKA
TEMSİLCİLERİNİN DİKKAT ETMESİ GEREKEN HU-
SUSLAR.....4

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNUNUN
DİSİPLİN BÖLÜMÜ DİSİPLİN AMİRİ VE DİSİPLİN CE-
ZALARI.....34

DİSİPLİN KURULLARI VE DİSİPLİN AMİRLERİ
HAKKINDA YÖNETMELİK.....47

ÇEŞİTLİ MAHKEME KARARLARI.....60

ÖNSÖZ

Bilindiği üzere Disiplin Hukuku; çalışma hayatının korunmasını amaçlayan çeşitli müeyyideleri ve ödülleri, bunların uygulamasına ilişkin kuralları kapsayan bir bilim dalıdır. Kamu alanında uygulanan, memur disiplin hukukunun; kamudaki çalışma düzeninin korunması ve memurun güvenliğinin sağlanması olmak üzere iki amacı vardır.

Disiplin hukukunu içeren yüzlerce olay yeni hukuki sonuçların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Memur disiplin hukuku idari yön taşıması nedeniyle; içtihatlarla gelişmekte, karşılaşılan hukuki sorunların cevabı, çoğu kez Danıştay içtihatları ile ortaya çıkmaktadır. Kaldı ki; Danıştay Daireleri de zaman içinde gelişen koşullar gereği farklı kararlar verebilmektedir.

Yazımız ekinde yer alan çalışmada; sıklıkla karşılaşılan; bazı disiplin olay ve cezalarına ilişkin, Danıştay kararları doğrultusunda açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir. Bu bilgilerin verilmesinden maksat disiplin hukukuna ilişkin bir hukuksal mantığın oluşmasıdır. Ancak; her hukuksal olgunun, münferit her olaya göre farklı sonuçlar doğurması her zaman mümkündür.

DİSİPLİN KURULLARINA KATILACAK SENDİKA TEMSİLCİLERİNİN DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

657 sayılı yasanın 134. maddesine dayanılarak; Disiplin Kurulları ve Disiplin Amirleri Hakkında Yönetmelik hazırlanmış, bu yönetmeliğin 2. maddesi kapsamında yer alan kamu görevlileri bakımından uygulama yöntemi ve şekli belirlenmiştir.

Toplu Görüşmelerde Türkiye Kamu-Sen'in talebine binaen; Disiplin Kurulları ve Disiplin Amirleri Hakkında Yönetmeliğin 4. maddesinin d bendine eklenen fıkra ile; "(Ek fıkra: 04/07/2005 - 200519138 S.Yön.İl. md.) Hakkında disiplin soruşturması yürütülen Devlet memurunun üyesi olduğu sendikanın temsilcisi de bu maddede belirtilen disiplin ve yüksek disiplin kurullarında yer alır. Her bir disiplin ve yüksek disiplin kurulunda görevlendirilen temsilci ilgili sendika tarafından önceden bildirilir. Bu şekilde üyesi çift sayıya ulaşan kurullarda oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu tarafın kararına itibar edilir." Hükmü getirilmiştir.

Bu hüküm sendikacılık açısından son derece önemli bir yenilik getirmekle birlikte; konunun yeni olması, disiplin cezalarına ilişkin mevzuatın kendine özgü yapısı nedeniyle uygulamanın belli esaslara bağlanması gereklilik arz etmiştir. Bu nedenle; disiplin kurulu ve yüksek disiplin kuruluna katılacak sendika temsilcilerinin aşağıda belirtilen hususlara riayet etmeleri ve mevcut şartlar dahilinde, sendika üyelerimizi azami olarak temsil etmeleri gerekmektedir.

1-Disiplin kurulu temsilcisi; sendika üyesi memur hakkında yürütülen disiplin soruşturmasını, üyenin bağlı bulunduğu sendika şubesine, merkez disiplin ve yüksek disiplin kurulu temsilcileri ise; ayrıca sendika genel merkezine bildireceklerdir.

2-Kurullarda yer alan sendika temsilcileri; disiplin soruşturmasına tabi tutulan üye ile; gerek dosya incelemesinden önce gerekse dosya incelendikten sonra görüşecek konu hakkında kendisinden bilgi alacaktır.

3-Kurullarda yer alacak sendika temsilcisi; disiplin soruşturmasına tabi tutulan sendika üyesinin soruşturma dosyasını ayrıntılı olarak inceleyecek, inceleme sırasında; soruşturmanın zamanında açılıp açılmadığı, soruşturmanın yetkili birimlerce yapılıp yapılmadığı, memurun savunmasının usulüne göre alınıp alınmadığı vb. hususlara dikkat edecektir.

4-Disiplin soruşturması sonucu verilecek disiplin cezası tartışılırken; üyenin fiili ile verilmesi gereken disiplin cezasının orantılı olup olmadığı, üyenin daha önce disiplin cezası almaması hali söz konusu ise bir alt cezanın tesis edilmesi gerektiği gibi lehe olan her durum gündeme getirilecektir. Bir alt cezanın verilmemesi halinde, bir alt cezanın uygulanmama nedenlerinin karara yazılmasını isteyecektir.

5-Üyenin disiplin soruşturmasına konu fiili aynı zamanda ceza kovuşturmasını gerektirmekte ise; ceza kovuşturması sonucunu beklemeksizin ve bağlı olmaksızın disiplin kovuşturması yapılması söz konusu olabilecektir. Bu halde dahi üyenin fiiline uygun disiplin cezası bakımından konu tartışılacak ve lehe olan haller dikkate alınarak konu çözüme kavuşturulacaktır.

6-Rüşvet, zimmet,irtikap gibi suçlarda konunun belgeye dayanması halinde belgeler üzerinde lehe hüküm varsa savunma yapılacaktır, bunun dışında disiplin hukuku açısından hafifletici hükümler eğer varsa ileri sürülecektir.

7-Hakkında disiplin soruşturması yapılan kamu görevlisinin, daha önce iyi bir sicilinin olmaması veya daha önce aldığı cezadan dolayı disiplin cezasının tekrarı halinde durum kendisine anlatılacak, muhtemel sonuçlar hakkında kendisine bilgi verilecektir.

8-Disiplin kurulu temsilcisi; disiplin kurulunca verilen karara katılmaması halinde; konuya muhalefet nedenlerini, toplantıda açıkça ifade edecek ve karara, muhalif kalma gerekçelerini yazdıracaktır.

DİSİPLİN HUKUKUNA İLİŞKİN BAZI KONULAR

657 Sayılı yasada yer alan Disiplin Suç ve Cezaları nelerdir?

657 sayılı Kanununun 125. maddesinde, fiilin ağırlık derecesine göre beş tür disiplin cezasına yer verilmiş ve her ceza türünden sonra o cezayı gerektiren fiil ve haller tek tek sayılmıştır;

-Uyarma; Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bitirilmesidir.

-Kınama; Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmelidir.

-Aylıktan kesme; Memurun brüt aylığından 1130 - 118 arasında kesinti yapılmasıdır.

-Kademe ilerlemesinin durdurulması; Fiilin ağırlık derecesine göre memurun, bulunduğu kadernede ilerlemesinin 1 - 3 yıl durdurulmasıdır.

-Devlet memurluğundan çıkarma; Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır.

657 sayılı Kanununun 1. maddesinin son iki fıkrasında sayılan kurum ve kuruluşların memurları, bu Kanunun kapsamı dışında kaldığından, özel kanunlarında aksi belirtilmediği takdirde 657 sayılı Kanundaki disiplin suç ve cezalarına tabi değildir. Ayrıca, 657 sayılı Kanun kapsamında olmakla beraber, özel kanunlarında disiplin suç ve cezalarına ilişkin hüküm bulunan kurum ve kuruluşların memurları da, bu özel kanunlardaki hükümlere tabi bulunmaktadır .

Disiplin cezalarında kanunu bilmemek mazeret olarak kabul edilebilir mi?

Memurun, kendisiyle ilgili mevzuatta yer alan yükümlülük, sınırlama ve müeyyideleri bilmesi, memurluk görevi gereğidir. Anayasamıza göre, Kanun ve tüzükler Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girerler. Disiplin hükmü içeren yönetmeliklerin de Resmi Gazetede yayımlanması gerekir. Danıştay bir kararında; "Hakkında Kanunun getirdiği zorunluluğa rağmen, Resmi Gazetede yayımlanmamış olan TRT Personel Yönetmeliği dayanak alınarak disiplin cezası verilemez." Hükmüne yer vermiştir .

Disiplin soruşturmasının sürdüğü sırada mevzuatta değişiklik olması halinde hangi disiplin hükmü esas alınarak işlem tesis edilecektir?

Konu ile ilgili; 657 sayılı Kanunda açık bir hüküm bulunmamaktadır. Fakat Danıştay uygulamalarında, ceza hu-

kukunda yer alan, suçun işlendiği tarihteki hükümlerin uygulanması veya lehe olan hükmün uygulanması prensibinin disiplin hukukumuzda da geçerli olduğu vurgulanmaktadır. Buna göre, disiplin hukukumuzda da, fiilin işlendiği tarihte yürürlükte bulunan hükümlerin tatbiki esastır. Ancak, fiilin işlenmesinden, cezanın verilmesine kadar geçen zaman zarfında, memurun lehine olacak şekilde mevzuat değişikliği yapılması halinde bu yeni hükümler uygulanır. Yeni düzenlemenin memurun aleyhine olması halinde ise, fiilin işlendiği tarihte yürürlükte olanı mevzuata göre uygulama yapılır.

Müfettişler tarafından yapılan soruşturma esnasında alınan savunma disiplin cezası verilebilmesi için yeterlidir? Ayrıca savunma alınması gerekir mi?

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 130 uncu maddesinde; "Devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez.

Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun 7 gündен az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayan memur savunma hakkından vazgeçmiş sayılır." hükmü yer almaktadır.

Danıştay 10. Dairesinin 24.6.1987 tarih ve E:1987/494, K:1987/1392 sayılı kararında, "... devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılması istenilen memura, 657 sayılı yasanın 130 uncu maddesinde belirtilen savunma hakkını bildirimden itibaren en az yedi günlük süre içinde Yüksek Disiplin Kurulunda kullanma olanağı verilmesi; Yüksek Disiplin Kurulunun, konunun bu kurula intikalinden önce savunma alınmış olsa bile, ilgiliye savunma hakkı tanınması gerekir ... " ifadesine yer verilmiştir.

Danıştay 3. Dairesinin konu ile ilgili 29.5.1973 tarih ve E.1973/272 K.1973/269 sayılı kararında, disiplin cezası verilmeden önce memurun savunmasının alınmasının şart olduğu ve 657 sayılı Kanunun 126 ncı maddesinde müfettiş veya muhakkiklere disiplin cezası verme yetkisi tanınmamış bulunduğuna göre de bunlarca yapılan inceleme sırasında sorulan sorulara ilgili memur tarafından cevap verilebilmesi

için süre verilmesinin zorunlu olmadığı, 130 uncu maddede-ki “soruşturmayı yapan” deyiminden re’sen disiplin cezası vermeye yetkili amirin anlaşılması gerektiği ve savunmanın ceza verme yetkisini haiz amirler veya kurullarca istenmesi gerektiği, ceza verme yetkisi bulunmayan müfettiş veya muhakkikin aldığı ifadenin savunma sayılamayacağı belirtilmiştir.

Bir memur hakkında muhakkikçe teklif edilen cezanın, ilgili disiplin kurulunca da kabul edilmesi halinde disiplin amirinin, memurun geçmiş hizmetleri sırasındaki olumlu çalışmalarını, iyi veya çok iyi derecedeki sicilini dikkate alarak bir derece hafif olan disiplin cezasını uygulayabilir mi ?

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 126 ncı maddesinin ilk fıkrasında; “Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından; kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, memurun bağlı olduğu, kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındıktan sonra, atamaya yetkili amirler il disiplin kurullarının kararına dayanan hallerde Valiler tarafından verilir” üçüncü fıkrasında, “Disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulunun ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur, cezayı kabul veya reddeder.

Red halinde atamaya yetkili amirler 15 gün içinde başka bir disiplin cezası vermekte serbesttirler.” hükmü, 127 nci maddesinin (a) bendinde; “Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına,” başlanılmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisinin zaman aşımına uğrayacağı hükmü, 128 inci maddesinde; “Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren 15 gün içinde vermek zorundadırlar.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hallerde soruşturma dosyası, kararını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna 15 gün içinde tevdi edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren 30 gün içinde soruşturma evrakına göre kararını bildirir.” hükmü, 130 uncu maddesinde

ise; "Devlet Memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilmez ... " hükmüne yer almıştır.

Ayrıca 657 sayılı Kanunun 125 inci maddesinin E bendinden sonra gelen ikinci fıkrasında;"Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir." Hükmüne yer verilmiştir.

Sonuç olarak, disiplin amiri disiplin soruşturmasını kendisi yapabileceği gibi, vuku bulan olayın araştırılması ve gerektiğinde soruşturulması amacıyla müfettiş veya muhakkik de görevlendirebilmektedir. Görevlendirilen muhakkik veya müfettiş söz konusu fiil ile ilgili her türlü araştırma ve soruşturmayı yaparak sonucu, topladığı belgelerle birlikte disiplin amirlerine intikal ettirmekle yükümlü olup, disiplin amiri sıfatıyla yapılması gereken savunma isteme ve ceza tayin yetkisi bulunmamaktadır. Disiplin kurulunun teklif edilen cezayı kabul etmesinden sonra disiplin amirinin memurun geçmiş hizmetleri sırasındaki olumlu çalışmalarını ve iyi veya çok iyi derecedeki sicilini dikkate alarak fiilin gerektirdiği cezanın bir altı olan cezayı uygulamasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir .

Disiplin Cezalarına ilişkin zamanaşımı süreleri nelerdir?

657 sayılı Kanunun 127. maddesinde: "Bu Kanunun 125. maddesinde sayılan fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren;

a) Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına,

b) Memurluktan çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin kovuşturmasına, başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren fiili ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar." denilmektedir. 127. maddede belirtilen süreler içinde kulla-

nılmayan ceza verme yetkisinin zamanaşımına uğrayacağı açıkça belirtilmiştir. Dolayısıyla, burada, idarenin ceza verme yetkisinin kullanma bakımından sınırlanması söz konusudur.

Kanundaki süreler geçtikten sonra idarenin ceza verme yetkisi ortadan kalkacağından, bu hususun mahkemece re'sen nazara alınması gerekir. Danıştay'ın bir kararında; "657 sayılı Yasanın 2670 sayılı Yasa ile değişik 127. maddesinde yer alan zamanaşımı hükmü uyarınca, soruşturma zamanaşımı süresi geçmiş olduğundan, dava konusu işlem bu yönden hukuka aykırı olup, belirtilen husus dikkate alınıp karar verilmesi gerekirken işin esası incelenip davanın reddi yönünde verilen kararda isabet görülmediği" yolunda hüküm tesis edilmiştir.

Disiplin soruşturmasında zaman aşımı süresinin başlamasında hangi tarih esas alınır?

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin öğrenildiği tarihin, kovuşturma açmaya yetkili amirin öğrendiği tarih olarak anlaşılması gerekir.

Disiplin Soruşturması tamamlandıktan sonra 657 sayılı kanunun 128. maddesindeki sürelerde karar verilmemesi halinde disiplin soruşturması zaman aşımına uğramış sayılır mı?

657 sayılı Kanunun 128. maddesinde; "Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren 15 gün içinde vermek zorundadırlar. Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hallerde soruşturma dosyası, kararını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna havale edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren 30 gün içinde soruşturma evrakına göre kararını bildirir. Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren azami altı ay içinde bu kurulca karara bağlanır." denilmektedir.

657 sayılı yasanın 128. maddesinde belirtilen süreler;

Danıştay'ca zamanaşımı süreleri olarak kabul edilmemektedir. Danıştay bir kararında 'Davacı, belirtilen süre içinde yüksek disiplin kurulunca dosyanın incelenip karar verilmediğini ileri sürmektedir. Ancak, belirtilen süreler, yüksek disiplin kurulunun çalışma düzeni ile ilgili olup, bu süreler geçirilerek karar verilmesi dava konusu işlemi sakatlayıcı nitelikte değildir.' Hükmüne yer vermiştir.

Disiplin Cezasının Tekerrürü halinde nasıl bir işlem tesis edilir?

657 sayılı Kanununun 125. maddesinde; "Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir mi veya halin, cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiili veya haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. " hükmü mevcuttur.

Buna göre, iki ayrı tekerrür halinden söz edilebilir.

A- Özel Tekerrür

Bu tekerrür hali sebebiyle bir derece ağır disiplin cezasının uygulanabilmesi için iki şart aranır.

a- Memur daha önce bir disiplin cezası almış ve bu cezanın kesinleşmiş olması gerekir.

b- Memur, daha önce almış olduğu cezanın sicilden silinmesine ilişkin süre içinde, aynı mahiyette bir disiplin suçu işlemiş olmalıdır. Sicilden silinme süresi, uyarma ve kınama cezalarında beş yıl, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında on yıldır.

B-Genel Tekerrür

Bu tekerrür hali aşağıdaki şartların gerçekleşmesi halinde söz konusu olur;

a- Memur, farklı mahiyetteki fiilleri sebebiyle ve farklı zamanlarda aynı cezayı iki kez almış ve bu cezalar kesinleşmiş olmalıdır.

b- Daha sonra aynı cezayı gerektiren üçüncü bir fiil işlemiş olmalıdır.

Genel tekrürde; sonra gelen disiplin suçlarının işlenmesi için belirli bir süre tespit edilmemiştir.

657 sayılı Kanununun 125. maddesinde, öğrenim durumları itibariyle yükselebilecekleri Kadroların son kademelelerinde bulunan devlet memurlarının, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına muhatap olmaları hali için özel bir düzenleme yapılmıştır. Bu durumdaki memurlar hakkında, fiilen uygulanma imkanı olmayan kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, aylıktan kesme (1/4 - 1/2) şeklinde uygulanır ve suçun tekrürü halinde ise görevlerine son verilir. Bunun sebebi, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının fiilen uygulanmaması sebebiyle, bir derece ağır cezanın devlet memurluğundan çıkarma cezasına kaynaklık etmesidir .

Disiplin Cezası verilirken takdir edilen disiplin cezası ile ilgilinin eylemi arasında adil bir dengenin olması zorunludur?

Memurlar hakkında takdir edilen disiplin cezası ile ilgilinin eylemi arasında adil bir dengenin kurulması disiplin hukukun temel ilkelerindedir. Söz konusu denge kurulurken ilgilinin suç kastı olup olmadığı, olayın oluşumunda başka etkenlerinde yer alıp almadığı gibi hususlarında göz önünde tutulması gerekmektedir. (Danıştay 8. Dairesi i 995/3680 E, i 997/3928K)

Disiplin Cezası verilirken hangi hallerde cezada indirim yapılır?

657 sayılı Kanununun 125. maddesinde; “Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir. “ denilmiştir.

Yukarıdaki madde hükmünden de anlaşılacağı üzere, disiplin cezasının bir derece hafifletilmesi konusu idarenin takdirine bırakılmış, ancak bu takdir hakkının kullanılması, belli şartların mevcudiyetine bağlanmıştır. Dolayısıyla, mutlak olmayan bu takdir yetkisinin gereği gibi kullanılıp kullanılmadığı yargı denetimine tabi bırakılmıştır.

Memura verilecek disiplin cezasının bir derece hafifletilebilmesi için, geçmişteki çalışmalarının olumlu olması ve iyi veya çok iyi derecede sicil alması şartlarının birlikte gerçekleşmesi gerekir. Disiplin cezaları bakımından sadece; memurun olumlu sicillamsı indirim sebebi olarak kabul edilmiştir. Bunun dışında ceza hukukunda olduğu gibi takdirli indirim sebepleri düzenlenmemiştir. Disiplin cezası ile karşı karşıya bırakılan memurun, kendisini söz konusu fiile sevk eden nedenlerinde (olumlu veya olumsuz) olarak disiplin cezası verilirken ayrıntılı irdelenmesi gerekmektedir.

Disiplin cezası alanlara ek ücret ödenmemesi ve bu işlemin dayanağı ilgili mevzuat hukuka uygun mudur?

Disiplin cezasına konu eylemler için uygulanacak yaptırım mevzuatta belirlenmiş olup, bunun dışında idari düzenlemeyle disiplin cezasının yanında aynı eylemden dolayı bir de gelir kaybına yol açacak biçimde düzenleme getirilmesine imkan tanıyan bir yetki davalı idarelere tanınmamıştır.

Danıştay İdari Davalar Genel Kurulu ise ; 200111427E ve 2004/448 K sayılı kararında; “Bu düzenlemeyle herhangi bir disiplin cezası alanlara ayrıca bir de aylıktan kesme cezası niteliği taşıyan şekilde belli bir süre ek ödemedemeden yararlandırmama yoluna gidilmesinde hukuka uygunluk bulunmamaktadır. Zira disiplin cezasına konu eylemler için uygulanacak yaptırım mevzuatta belirlenmiş olup, idari düzenlemeyle disiplin cezasının yanında aynı eylemden dolayı bir de gelir mahrumiyetine yol açacak biçimde düzenleme getirilmesine olanak tanıyan bir yetki davalı idarelere tanınmamıştır.

Bu durumda; dava konusu işlem ile dayanağı düzenleme hukuka uygunluk bulunmamakta olup; davanın reddine ilişkin temyize konu kararın bu kısmında hukuki isabet görülmemiştir.” Hükmüne yer vererek isabetli bir karar vermiştir.

Disiplin cezasına ilişkin verilen kararda cezanın hafifletilip hafifletilmemesine ilişkin gerekçenin belirtilmesi zorunludur?

Disiplin cezasına ilişkin kararda, cezanın hafifletilip hafifletilmemesine ilişkin gerekçenin de belirtilmesi gerekir. Danıştay'ın bir kararında "Başarılı ve sicili temiz olan görevlilere, bir alt ceza uygulanmama nedeninin açıklanması gerektiği" belirtilmiştir. (Danıştay 8. Dairesinin 18.10.1991 tarih ve E. 1991/1399, K. 1991/1677 sayılı kararı.)

Danıştay başka bir kararında memurun olumlu sicili dışında başka hafifletici sebeplerinde uygulaması gerektiğine hükmetmiştir; "Amirin ağır tahriki, hakareti ve dövme girişimi üzerine, amirle memur arasında meydana gelen karşılıklı hakaret ve dövme olayından dolayı memurun meslekten çıkarılmayacağı"na hükmedilmiştir. (Danıştay 10. Dairesinin 14. 11. 1990 tarih ve E. 1990/1103, K. 1990/2547 sayılı kararı.)

Disiplin Cezalarının sicilden silinmesindeki genel esaslar nelerdir?

657 sayılı Kanununun 133. maddesinde; "Disiplin cezaları memurun siciline işlenir. Devlet memurluğundan çıkarılma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olan memur, uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurarak, verilmiş olan cezalarının sicil dosyasından silinmesini isteyebilir. Memurun, yukarıda yazılan süreler içindeki davranışları, bu isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, isteğinin yerine getirilmesine karar verilerek bu karar sicil dosyasına işlenir. Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının sicilden silinmesinde, disiplin kurulunun mütalaası alındıktan sonra yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır" hükmü mevcuttur.

Şikayetten Vazgeçme Halinde Disiplin soruşturmasına devam edilebilir mi?

Disiplin suçlarında şikayet, ceza kovuşturmasına başlama talebi olarak değil, "ihbar" olarak kabul edilir ve bunun tabii bir sonucu olarak da, şikayetin geri alınması, disiplin kovuşturmasını ve disiplin cezası uygulanmasını engellemez.

Aylıktan kesme cezası veya kademe ilerlemesi cezası alınması halinde memur hangi görevlere atanamaz?

132. madde, kendilerine disiplin cezası olarak aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilenlerin, valilik, büyükelçilik, müsteşar, müsteşar yardımcılığı, genel müdürlük, genel müdür yardımcılığı ve daire başkanlığı görevlerine atanamayacakları hükmünü amir bulunmaktadır. Atamaları Bakanlar Kurulu kararı ile yapılanlar da aynı hükme tabidir.

Disiplin cezaları geri alınabilir mi?

Yetkili amir veya kurulca verilip kesinleşen disiplin cezasının geri alınması veya yerine bir başka cezanın verilmesi mümkün değildir. Danıştay’ca verilen bir kararda ; “ilgili yasal düzenlemeler çerçevesinde kesinleşen disiplin cezaları; doktrin ve uygulamada kabul edildiği üzere, disiplin cezalarını veren idari merciler yönünden de bağlayıcı ve kesin niteliktedir. İdari mercilerin, yermiş oldukları disiplin cezalarını geri almaları, verdikleri disiplin cezası yerine başka bir disiplin cezası verme yoluna gitmeleri kural olarak olanaksızdır. Ancak, dava konusu edilen disiplin cezasından önceki hukuki durumun yürürlüğünü sağlar nitelikte, idari yargıca verilmiş bir kararın varlığı halinde, artık disiplin cezasının geri alınmayacağından söz etmeye olanak bulunmamaktadır” Hükmüne yer verilmiştir.(Danıştay 10. Dairesinin 15.2.1990 tarih ve E. 1989/2490, K. 1990/270 sayılı Kararı.)

Bakanlık bağlı kuruluşu personelinden Bakanlıkta görevlendirilmiş olanlar hakkında uygulanacak disiplin hükümleri nelerdir?

Bağlı kuruluş personelinden kuruluşun Disiplin Amirleri Hakkında Yönetmelik kapsamında bulunmaları ve disiplin amir ve kurullarının hangileri olduğunun yönetmelikte belirtilmiş olması halinde bu personel hakkında disiplin cezası ancak bu amir ve kurullar tarafından verilebileceğinden, ilgililerin statüsü, görev unvanı ve sürekli görev yeri değişmediği müddetçe haklarında uygulanacak

disiplin hükümlerinin uygulanması açısından fiilin işlendiği sırada buldukları yerdeki amirlerin yetkili bulunmadığı değerlendirilmektedir. Bu nedenle, bağlı kuruluş personelinin Bakanlıkta geçici görevlendirilmiş olanlar hakkında, bu süre içerisinde işleyecekleri fiillerden dolayı yürütülecek disiplin işlemlerinin, tabi oldukları özel mevzuatlarına göre yapılması gerekmektedir.

Disiplin Soruşturması nasıl gerçekleştirilir?

Disiplin suçlarının tespiti ve ortaya çıkartılmasına ilişkin soruşturma yöntemi konusunda 657 sayılı Kanunda ayrıntılı hükümler bulunmamaktadır. Memurun disiplin suçu teşkil eden fiilinin, aynı zamanda ceza kanunlarına göre suç teşkil ettiği durumlarda, kuralolarak disiplin soruşturması ve adli soruşturma ayrı ayrı yürütülür. Bu durumda, disiplin soruşturmasının idare tarafından, adli soruşturmanın ise adli merciler tarafından yapılması esastır.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunda da, bu Kanun kapsamındaki memur suçları bakımından idareye, hazırlık soruşturması öncesinde “Ön inceleme” görevi ve “Soruşturma izni verme veya vermeme” yetkisi verilmiştir.

Bu durumda, her iki soruşturmanın da (disiplin soruşturması ve hazırlık soruşturması öncesi ön inceleme), idarenin görevlendireceği aynı soruşturmacı tarafından yapılması söz konusu olabilmektedir. Bu iki soruşturmanın tabii olduğu usuller farklı olduğu gibi, soruşturmacının iki soruşturmadaki sıfat ve yetkileri de farklılık arz etmektedir.

Sadece Disiplin Suçlarını içeren fiillerde Soruşturma nasıldır?

Disiplin suçlarında soruşturmanın ne şekilde yürütüleceği konusu 657 sayılı Kanunda düzenlenmemiştir, kurumlar daha çok kendi iç mevzuatlarındaki hükümler gereğince bu soruşturmayı yürütmektedirler.

Disiplin soruşturması, disiplin cezası vermeye yetkili amir tarafından açılır. Yetkili amir, soruşturmayı bizzat yapabileceği gibi, görevlendireceği soruşturmacılara da yap-

tırabilir. Danıştay'ın bir kararında "Disiplin amirinin hem soruşturmacı, hem de cezayı veren konumunda olabileceği" hükmüne yer vermiştir. (Danıştay 8. Dairesinin 10. 2. 1992 tarih ve E. 1991/1310, K. 1992/215 sayılı kararı.)

Danıştay başka bir kararında, soruşturmacının, hakkında soruşturma yaptığı memurdan daha üst veya hiç değilse aynı rütbede olması gerekir. (Danıştay 5. Dairesinin 24. 11. 1983 tarih ve E. 1982/5294 tarih, K. 1983/7719 sayılı kararı.)

Soruşturmanın amacı, memur hakkındaki zan veya iddiaya konu teşkil eden olayların tüm açıklığıyla ortaya çıkartılması, bir disiplin suçu mevcut ise, fail ya da faillerin şüpheye yer bırakmayacak şekilde belirlenmesi ve ilgililerin idari, hukuki ve cezai sorumluluk durumlarının ortaya konulmasıdır. Bir olayın aydınlatılabilmesi için, işin mahiyetine göre, belgelerin incelenmesi, olayla ilgili kimselerden bilgi alınması, tanık ve sanıkların dinlenilmesi gerekir. Birlikçi incelemesi ve keşif gibi yöntemlere başvurulabilir.

657 sayılı Kanunun 129. maddesinde, yüksek disiplin kurullarının, ilgilinin sicil dosyasını ve her nevi evrakı incelemeye, ilgili kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve birlikçi dinlemeye veya dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkili oldukları belirtilmiştir.

Memurun işlediği disiplin suçunun, soruşturma yapılmadan kanıtlanabilir olması halinde; ayrıca bir soruşturma yapılması gerekmez. Bu gibi durumlarda, disiplin amirleri, uyarma, kınama, aylıktan kesme cezalarını doğrudan verebilirler. Ancak, başkaca soruşturma yapılmamış olsa dahi, disiplin amirince memurun savunmasının alınması gerekir. Memurun savunmasının alınması, disiplin amirince soruşturmanın açıldığı anlamına gelir.

Disiplin Soruşturması Raporları Nasıl Düzenlenir?

657 sayılı Kanunda, soruşturma raporlarının ne şekilde düzenleneceğine ilişkin bir hüküm mevcut olmayıp, bu husus kamu kurum ve kuruluşlarının teftiş kurulları tüzük ve yönetmeliklerinde düzenlenmiş bulunmaktadır.

3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 20/a maddesinde; Başbakanlık Teftiş Kurulu'nun, bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla, kamu iktisadi teşebbüslerinde teftişin etkin bir şekilde yürütülmesi hususunda genel prensipleri tespit etmekle yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Yine, Başbakanlık Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin (12) 541b maddesinde; "Teftiş ve denetimle ilgili kurulların görev ve çalışma esaslarına dair tüzük ve yönetmelik tasarıları, değişiklikler de dahil olmak üzere, incelenmek üzere Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı'na gönderilir ve inceleme sonucuna göre işlem yapılır. " denilmiştir.

Bu hükümlere istinaden, kamu kurum ve kuruluşlarının teftiş kurulları tüzük ve yönetmelikleri, Başbakanlığın incelemesinden geçirilmek suretiyle genel anlamda standart hale getirilmiş ve Resmi Gazetede muhtelif tarihlerde yayınlanmıştır.

Başbakanlık teftiş Kurulu Yönetmeliğinin 51. maddesinde, soruşturma raporları; "Teftiş ve soruşturmaya tabi personel ile suça iştirak eden memur olmayan şahısların ceza ve/veya disiplin suçu niteliğindeki tutum ve eylemlerine ilişkin olarak yapılan adli ve idari soruşturmalar sonunda düzenlenen raporlardır. " şeklinde tanımlanmıştır.

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının teftiş kurulu tüzük ve yönetmeliklerinde, kendi faaliyet alanları ve teşkilat yapıları itibariyle, daha ayrıntılı hükümler yer almaktadır.

Müfettişler;

a) Teftiş Kurulu Başkanı tarafından kendilerine verilen talimata istinaden,

b) Kimliği belli kimseler tarafından imzalı olarak kendilerine verilen ihbar ve şikayet mektuplarında yazılı olup soruşturmayı gerektiren,

c) Teftiş sırasında ortaya çıkarttıkları ve soruşturmayı gerektiren,

**DİSİPLİN KURULLARINA KATILACAK
SENDİKA TEMSİLCİLERİNİN EL KİTABI**

hususlar hakkında soruşturma yapmak ve rapora bağlamakla yükümlüdürler.

(b) ve (c) bentleri uyarınca soruşturmaya başlanabilmesi için durum Teftiş Kurulu Başkanlığına bildirilerek izin alınması gerekir. Şu kadarki, soruşturmaya başlanamaması durumunda ceza ve/veya disiplin hukuku yönünden suç sayılan durumların veya usulsüzlüklerin tekrarlanacağına veya kanıtlarının yok olacağına yahut bu yolda Holdingin maddi veya manevi zarara uğratılacağına kanaat getirilirse, müfettişler tarafından soruşturmaya hemen başlanır ve durum en seri araçla Teftiş Kurulu Başkanlığına bildirilir.

Soruşturma raporları başlıca şu bölümleri kapsar;

- 1- Soruşturma konusunun intikal şekli ve işe başlama tarihi,
- 2- Soruşturma konusu,
- 3- Yapılan inceleme ve araştırmalar,
- 4- Alınan ifadeler,
- 5- Delillerin değerlendirilmesi,
- 6- Sonuç.

Soruşturma raporları, dört nüsha olarak düzenlenir. Bir nüshası müfettişte kalır, üç nüshası Teftiş Kurulu Başkanlığına gönderilir. “

Genel olarak, soruşturma raporlarının bölümleri yukarıdaki örneğe uygundur. Bazı teftiş kurullarında ayrıca hizmet içi talimat niteliğinde soruşturma rehberleri kullanılmaktadır.

Soruşturma raporlarının sonuç bölümünde, hakkında soruşturma yapılan kimselerin idari, hukuki ve cezai sorumluluk durumlarına yer verilir. Gerçekten de, bir disiplin suçunun, çeşitli hukuk kurallarını ihlal etmesi mümkün olup, eğer şartları mevcut ise memurun üç türlü sorumluluğu söz konusu olur.

a- İdari sorumluluk: Mevzuatın emrettiği hususları yapmadığı, sorumluluklarını yerine getirmediği veya yasaklara

uymadığı ve böylece disiplin suçu işlediği tespit edilen memurun disiplin cezaları ile karşı karşıya bırakılmasıdır. Soruşturmacı. Soruşturmacı disiplin suçunu sabit görürse, bu bölümde suçu tanımlayarak, uygulanacak disiplin cezasını belirler. Kuşkusuz ki, soruşturmacının yaptığı bu tanımlama (tavsif) öneri niteliğindedir ve disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurulları bağlanmaz. Yargı yoluna başvurulduğu takdirde, disiplin cezasına ilişkin karar, sübut yönünden olduğu gibi, vasıf tayini yönünden de yargı denetimine tabi olacaktır. Danıştay'ın bir kararında "Davacının disiplin cezası ile cezalandırılmasına esas olan eylemine uygulanma olanağı bulunmayan madde ile cezalandırılmasında mevzuata uyarlık bulunmadığına hükmedilmiştir.

b- Hukuki sorumluluk: Disiplin suçunun işlenmesi sonucu doğan zararların ilgililere tazmin ettirilmesidir. Maddi zarar söz konusu olduğunda, disiplin suçu çoğu zaman Borçlar Kanununun 41. maddesine göre haksız fiil teşkil eder.

c- Cezai sorumluluk: Memurun fiilinin Türk Ceza Kanunu veya ceza hükmü taşıyan diğer kanunlara göre suç teşkil etmesi halinde söz konusu olur. Bu suçların 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine tabi olması halinde bir alt başlık altında incelenecek olan soruşturma usulü uygulanır. Bu Kanun kapsamına girmeyen memur suçlarında ise, adli kovuşturma genel hükümlere göre C. Savcılar tarafından yürütüleceğinden, yapılan idari soruşturma sadece adli mercileri harekete geçirmek bakımından önem taşır. Başka bir deyişle, yapılan disiplin soruşturması sonunda düzenlenen soruşturma raporunda, memurun fiilinin ceza kanununa göre suç teşkil ettiği kanaatine varılmış ise, soruşturmacı veya yetkili amir tarafından C. Savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Soruşturma raporları, sonuç olarak, bir görüş ve kanaat izharı mahiyetinde olduğundan, ceza yargılamasında delil değeri taşımaz. Ancak, rapor ekindeki belgeler delil değeri kazanabilir.

Soruşturma raporlarında, yukarıda belirtilen sorumluluk durumları ortaya konulduktan sonra, gerekli görüldüğü takdirde, alınması gereken idari tedbirlerle ilgili görüş ve önerilerde bulunulabilir. Bu tedbirler, kurumun iç düzeni ve faaliyetlerine ilişkin olabileceği gibi, hakkında soruşturma yapılan memurlarla ilgili öneriler biçiminde de olabilir. Örneğin, görevinde kalması sakıncalı görülen bir memurun başka göreve atanması önerilebilir. Yahut işlediği fiiller disiplin cezasını gerektirir nitelikte bulunmamakla birlikte ikaz edilmesi gerektiği düşünülen bir memurun “nazarı dikkatinin çekilmesi” teklif edilebilir. Bu tür ikazlar idare tarafından her zaman yapılabilir ve disiplin cezası mahiyeti taşımaz.

Soruşturma yapan görevliler, 657 sayılı Kanununun 127. maddesinde yer alan zamanaşımı hükümlerini göz önünde bulundurarak çalışmalarını bir an önce tamamlamak zorundadırlar.

4483 sayılı yasa kapsamına giren memur suçlarında disiplin soruşturmasının yapılması nasıldır?

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanununun 6. maddesinde, ön inceleme yapanların yetkileri ve inceleme sonucunda hazırlayacakları raporun içereceği hususlar düzenlenmiştir.

Bu düzenlemeye göre, ön inceleme yapanlar, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerine sahip olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunundaki yetkileri kullanabilirler.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 137-145. maddeleri arasında düzenlenen 8. bölümünde, atamaya yetkili amirlerin, bakanlık ve genel müdürlük müfettişleriyle vali ve kaymakamların, haklarında disiplin soruşturması ya da ceza kovuşturması olan memurları 3 ayı geçmemek üzere ihtiyati bir tedbir olarak görevden uzaklaştırabilecekleri bildirilmektedir. 4483 sayılı Yasanın 6. maddesinin 1. fıkrasına konan hükümlerle, hakkında soruşturma bulunan me-

mur ve kamu görevlilerini görevden uzaklaştırma yetkisi ön inceleme ile görevlendirilen kişi ya da kişilere de tanınmış olmaktadır. Anayasanın 127/4 maddesinde yerel yönetimlerin seçilmiş organlarıyla bu organların üyelerini görevden uzaklaştırma yetkisi ise İçişleri Bakanına verilmiş durumdadır.

Kanunun 6. maddesinin ön inceleme yapanlara verdiği CMUK'daki yetkiler, Cumhuriyet savcılarında tanınan ve hakim kararı gerektirmeyen yetkililerdir. Ancak, CMUK hükümlerine göre, gecikmesinde sakınca bulunan haberde, hakim kararı olmadan keşif (CMDK, m. 78/1), zabıt ve arama (CMDK, m. 90/1) yapılabilir. Kuşkusuz, gerekli görülen hallerde CMDK'daki tüm yetkilerin hakim kararı ne kullanılması da mümkündür.

Disiplin soruşturmalarında olduğu gibi, ön incelemeye de, Önce muhbir veya müştekinin dinlenmesiyle başlama ve ifadesi tutanağa geçirilir. Bundan sonra, iddia konularıyla ilgili belgelerin incelenmesi ve varsa tanıkların dinlenmesi ve yine bunların ifadelerinin de tutanağa bağlanması uygun olur. Gerekirse, iddia konularıyla ilgili bilirkişi incelemesi yaptırılır. Son olarak, hakkımda ön inceleme yapılan memurun ifadesi tutanakla veya yazılı olarak alınır.

Ön inceleme yapanın ve soruşturma izni vermeye yetkili merciin delilleri takdir etme yetkisi yoktur. CMDK'a göre delilleri takdir yetkisi, son soruşturmayı yapacak olan hakime aittir. Delilleri takdir yasağı, yetkili merciin soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını itiraz üzerine inceleyecek olan bölge idare mahkemeleri ve Danıştay 2. Dairesi yönünden de söz konusudur.

Kamu Görevlisi hakkında 4483 sayılı yasa kapsamında soruşturma izni verilmemiş olması disiplin cezası verilmesini engeller mi?

4483 sayılı yasa gereğince yapılan soruşturma ile disiplin soruşturması hem usul hem de soruşturma amacı açısından birbirinden farklı içeriğe sahiptir. Bu nedenle kişi hakkında soruşturma izni verilmemesi disiplin cezası tesis

edilmesine engel teşkil etmeyecektir. Danıştay bir kararında “eylemde suç unsuru görülmeyerek kovuşturma izni verilmemiş olması, disiplin cezalarının mahiyetine göre, aynı eylemden dolayı disiplin cezası uygulamasına engel değildir.” Hükümün yer vermiştir.

İsnad edilen suç nedeniyle adli yargıda beraat eden kamu görevlisine Disiplin Cezası verilebilir mi?

657 sayılı yasanın 131. maddesinde aynı olaydan dolayı memur hakkında Ceza Mahkemesinde memurun ceza kanununa göre mahkum olması veya olmaması hallerinin ayrıca disiplin cezasının uygulanmasına engel teşkil etmeyeceği hükmüne yer verilmiştir. Ceza kanunu bakımından da kovuşturmaya tabi tutulan kamu görevlisi, bu soruşturmadan delil yetersizliği ile beraat etse dahi, eyleminin 657 sayılı yasa bakımından disiplin suçu gerektirmesi halinde disiplin cezasına tabi tutulacaktır.(Danıştay 5. Dairesi 1974-410)

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre çekilme talebinde bulunup görevine devam etmek suretiyle sonucunu bekleyenler ile çekilme onayını beklemeden görev yerini terk edenlerin çekilme taleplerinden vazgeçmeleri halinde yapılacak işlemlerle ilgili olarak ne yapılmalıdır?

Memuriyetten çekilme yi düzenleyen 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 94 üncü maddesinde; “Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir. Mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz 10 gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunmuş sayılır.

Çekilmek isteyen memur yerine atanan kimsenin gelmesine veya çekilme isteğinin kabulüne kadar görevine devam eder. Yerine atanan kimse bir aya kadar gelmediği veya yerine bir vekil atanmadığı takdirde, üstüne haber vererek görevini bırakabilir. Olağanüstü mazeretle çekilenler, üstüne haber vermek şartıyla bir ay kaydına tabi değildirler.”

hükmü yer almaktadır. Aynı Kanununun 92 . maddesi, memurluktan çekilenler veya bu Kanuna göre çekilmiş sayılanlardan memuriyete dönmek isteyenlerin yeniden atanmalarının esas ve usullerini düzenlemiştir. Çekilen veya çekilmiş sayılanların yeniden atanmalarında bekleme süreleri öngören 97 nci madde ise; “Memurlardan mali ve cezai sorumlulukları saklı kalmak üzere;

A) 94 ncü maddenin 2 nci ve 3 ncü fıkrasına uygun olarak memuriyetten çekilenler altı ay geçmeden,

B) Bu Kanuna göre çekilmiş sayılanlar ile 94 ncü maddenin 2 nci fıkrasına uymadan görevlerinden ayrılanlar bir yıl geçmeden,

C) 95 nci maddede yazılı zorunluluklara uymayanlar 3 yıl geçmeden,

D) 96 ncı maddeye aykırı hareket edenler hiç bir surette, Devlet memurluğuna alınmazlar.” hükmünü getirmiştir.

Sonuç olarak, çekilme isteğinde bulunmak memurun bir hakkı olup, zamanını saptamakta bu hakkı kullananın isteğine bağlıdır. Ancak, çekilme işleminin hüküm ifade edebilmesi için memurun tek taraflı irade beyanı yeterli olmamakta, yerine atanan kimsenin gelmesi veya çekilme isteğinin kabulü gerekmekte, bir ay içinde yerine atanan kimsenin gelmemesi ya da bir vekil atanmaması halinde üstüne haber vermek suretiyle memuriyeti sona ermektedir.

Bakanlık bünyesinde 2547 sayılı Kanununun 38 inci maddesine göre özlük hakları kurumunda kalmak kaydıyla görevlendirilen bir üniversite öğretim görevlisi hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesi kapsamında işlem yapılabilir mi?

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 38 inci maddenin birinci fıkrasına göre, öğretim elemanları; ilgili kurumları ile kendisinin isteği, üniversite yönetim kurulunun uygun görmesi ve rektörün onayı ile ihtiyaç duyulan konularda özlük işlemleri kendi kurumlarınca yürütülmek kaydıyla, kamu kuruluşlarında geçici olarak görevlendirilebilmektedirler.

Öte yandan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1 inci maddesinde, üniversitelerin öğretim üye ve yardımcılarının özel kanunları hükümlerine tabi olacakları belirtilmektedir.

Ayrıca, 21.8.1982 tarih ve 17789 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kurumları Yönetici Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliğinin 2 nci maddesinde;”Yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarının yönetici ve öğretim elemanları ile memur ve diğer personeline ilişkin disiplin suçları, cezaları, bunları vermeye yetkili amirler, disiplin kurulları, disiplin soruşturması, görevden uzaklaştırma ve itiraz usulleri ile uygulama şekli bu yönetmelikte gösterilmiştir.” denilmektedir. 17 nci maddesinin birinci fıkrasında da; “ Disiplin Amiri, disiplin suçu hakkında bizzat veya bilvasıta bilgi sahibi olduğunda soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi soruşturmacı tayini sureti ile de yaptırabilir. ... “ hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler birlikte değerlendirildiğinde, yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim elemanlarına ilişkin disiplin suçları, cezaları, disiplin amirleri ve disiplin kurullarının hangileri olduğunun ilgili personel yönetmeliğinde belirtilmiş olması nedeniyle, bu personel hakkında disiplin cezası ancak bu amir veya kurullar tarafından özel Yönetmelik hükümlerinin uygulanması suretiyle verilebileceğinden, ilgili-lerin statüsü, görev unvanı ve sürekli görev yeri aynı olduğu sürece, Bakanlıklarda görevli buldukları sırada işledikleri fiiller, hakkında bu yönetmelikte belirlenen disiplin amirleri ile disiplin kurulları yetkili bulunmaktadır. Bu nedenle, Bakanlık bünyesinde görevli öğretim elemanı hakkında yapılacak disiplin soruşturmasının, ilgilinin disiplin amirleri veya kurulları tarafından ve tabi oldukları mevzuata göre yapılmasının sağlanabilmesi için, yapılan soruşturma neticesinde işledikleri fiilin suç olarak değerlendirilmesi halinde, durumun ilgili amirlerine bildirilmesi gerekmektedir

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 134 üncü maddesine dayanılarak yürürlüğe konulan Disiplin Ku-

rulları ve Disiplin Amirlerinin Hakkında Yönetmeliğin 16.maddesinde bağlı kuruluşlardan bahsedilmesine karşılık ilgili kuruluş ibaresine yer verilmemesi nedeniyle Bakanlıkların ilgili kuruluşlarında görevli personele en üst disiplin amiri sıfatıyla doğrudan Bakan tarafından uyarma cezası verilebilir mi? Şayet verilebilecek ise, ilgililer tarafından yapılacak itirazlar hangi Disiplin Kurulunca karara bağlanır?

399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 44 üncü maddesinde, teşebbüs veya bağlı ortaklıklardaki hizmetlerin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacıyla sözleşmeli personelin görevleri ile ilgili kusurlu hareketleri, iş yerinde veya dışında teşebbüs ve bağlı ortaklıkla ilgili mevzuata aykırı davranışları nedeniyle verilmesi gereken disiplin cezaları belirtilmiş ve disiplin cezalarına ilişkin olarak söz konusu Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan hallerde sözleşmeli personel hakkında teşebbüs veya bağlı ortaklık memurlarının tabi olduğu hükümlerin uygulanacağı belirtilmiştir.

Diğer taraftan, Disiplin kurulları ve Disiplin Amirleri Hakkında yönetmeliğin 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında “Başbakan ve Bakanlar başında buldukları Başbakanlık ve Bakanlık teşkilatı ile bunlara bağlı kuruluşlarda görevli bütün memurların disiplin amiridirler. Bu sıfatla haiz buldukları yetkileri her derecedeki memurlar hakkında doğrudan kullanabilirler” aynı Yönetmeliğin 8 nci maddesinin dördüncü fıkrasında ise “Başbakan, Bakanlar ve en üst disiplin amirlerince doğrudan verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı ilgili memurlarca yapılan itirazlar, cezayı veren amirin esas görev yerindeki Disiplin kurulunca karara bağlanır.” hükümleri yer almaktadır.

Mezkur Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında zikredilen “bağlı kuruluşlar” ifadesi, 3046 sayılı Kanunda öngörülen bağlı ve ilgili kuruluş ayrımından farklı olarak Başbakan ve Bakanların en üst disiplin amiri sıfatıyla görev alanları ile ilgili her derecedeki memurlar hakkında di-

siplin hukuku ile ilgili yetkili olduklarını ifade etmektedir.

Bu nedenle; yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, soruşturma raporuna istinaden öngörülen uyarma cezasının savunma hakkına riayet edilmesi kaydıyla doğrudan Bakan tarafından verilebilmesi mümkün olup, ceza verilmesi halinde buna karşı yapılacak itirazın Bakanlığın Disiplin Kurulunda karara bağlanması gerekmektedir.

Uyarma ve kınama cezalarına karşı yargı yoluna başvurulabilir mi?

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesinin (A) fıkrasında “Uyarına: Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.” denilmekte ve bu fıkrada sayılmış bulunan uyarına cezasını gerektiren fiil ve haller ise tek tek sayılmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125 inci maddesinin (B) fıkrasında “Kınama:

Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.” denilmekte ve bu fıkrada sayılmış bulunan kınama cezasını gerektiren fiil ve haller ise tek tek sayılmıştır.

657 sayılı Kanunun 126 ncı maddesinde, disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullar belirtilmiş ve uyarma ve kınama cezasının disiplin amirleri tarafından verileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, mezkur Kanunun 135 inci maddesinin birinci fıkrasında “Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz, varsa bir üst disiplin amirine yoksa disiplin kurallarına yapılabilir.” denilmekte, 136 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında ise “İtiraz edilmeyen kararlar ile itiraz üzerine verilen kararlar kesin olup, bu kararlar aleyhine yargı yoluna başvurulamaz.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler çerçevesinde, Uyarına ve Kınama cezalarına karşı itiraz hakkı bulunmakta olup, itirazın cezayı veren amire göre varsa bir üst disiplin amirine yoksa disiplin ku-

ruluna yapılması gerekmektedir. Uyarına ve kınama cezalarına karşı şekil bakımından idari yargı yerlerine başvurunak mümkündür. Bunun dışında ise uyarına ve kınama cezalarına karşı yargı yoluna başvurulamaz.(Danıştay 8. Dairesi 1996/2141 E, 1999/1315) Ayrıca; bu yol Anayasa Mahkemesi kararı ile kapatılmıştır.

399 Sayılı KHK' ye tabi personelin uyarma ve kınama cezasına karşı yargı yoluna başvurabilir mi?

399 sayılı KHK'de personele uygulanacak disiplin cezaları 44-50. maddelerinde belirtilmiştir. Bu maddelerde, disiplin cezasına karşı yargı yolunun kapatılmasına ilişkin herhangi bir hüküm yer almamaktadır. Bu nedenle 399 sayılı yasaya tabi personelin uyarına ve kınama disiplin cezalarına karşı dava açma hakkı bulunmaktadır. (Danıştay 8. Dairesi 1996/4740E 1999/2526 K)

Kendilerine aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilenlerin bölge müdürü olarak atanmaları mümkün müdür?

657 sayılı Kanununun 132 nci maddesinde; "Kendilerine disiplin cezası olarak aylıktan kesme veya kademe ilerlemesini durdurma cezası verilenler, valilik, büyükelçilik, müsteşar, müsteşar yardımcılığı, genel müdürlük, genel müdür yardımcılığı ve daire başkanlığı görevlerine atanamazlar.

Atamaları Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılanlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır." Hükmü yer almaktadır.

Her ne kadar yukarıda yer verilen hükümde sayılan unvanı ar arasında bölge müdürü unvanına yer verilmemekle birlikte bu unvanda bulunan personelin aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alması personele resmi sıfatının gerektirdiği itibar ve güvenin zedelenmesi sonucunu doğuracağından hizmet gereği olarak görevden alınabilir. Ancak şunu söyleyebiliriz ki burada belirtilmeyen bir çok unvan daire başkanlığından daha üst görevdir. Bu nedenle burada sayılan unvanların dışındaki unvanlara da atanabilmek için aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin

durdurulması cezasının alınmaması gerekmektedir. örneğin bir çok kurumda bulunan başkan unvanlı kadrolar bu maddede belirtilmemiş olmasına rağmen daire başkanı unvanından daha üst bir unvan olması nedeniyle belirtilen cezaları alanların başkan kadrosuna atanamayacaklarını belirtmemiz gerekmektedir.

Kamu görevlisinin basına; görevi ile ilgili olmayan açıklamalar yapması disiplin cezasını gerektirir mi?

Devlet memurlarının, basına bilgi ve demeç vermesine ilişkin esasları düzenleyen, 657 sayılı Kanunun 15'inci maddesi; "Devlet Memurları, kamu görevleri hakkında basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç veremezler. Bu konuda gerekli bilgi ancak bakanın yetkili kılacağı görevli illerde valiler veya yetkili kılacağı görevli tarafından verilebilir." Hükümünü içermektedir.

657 sayılı Kanunun Disiplin Hükümlerini düzenleyen 125. maddesinin Kademe ilerlemesinin Durdurulması başlıklı D-g bendi; (Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek) 25590 sayılı R.G.de yayımlanan 5234 sayılı Kanunun 33. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış ancak; 125. maddenin kınama cezası başlıklı B-m fıkrasına aynen eklenmiştir.

Bu değişikliklerle; söz konusu fiilleri işleyen kamu görevlisinin kademe ilerlemesinin durdurulması gibi ağır bir disiplin cezasına tabi tutulmayacağı, ancak; kınama cezasına tabi tutulacağı gibi bir sonuç ortaya çıkmaktadır.

Ancak; kamu görevlisinin kamu görevinin ifası ile ilgili olmayan açıklamalarının, hiçbir şekilde disiplin cezasına tabi olmaması gerekmektedir.

657 sayılı Kanunun "Basına Bilgi ve Demeç Verme" başlıklı 15'inci maddesinde; "Devlet Memurları, kamu görevleri hakkında basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç veremezler. Bu konuda gerekli bilgi ancak bakanın yetkili kılacağı görevli;

illerde valiler veya yetkili kılacağı görevli tarafından verilebilir. Askeri hizmet ile ilgili bilgiler özel kanunların yetkili kıldığı personel dışında hiç bir kimse tarafından açıklanamaz.” Hükümünü içermektedir.

12.5.1982 tarih ve 2670 sayılı Kanunun 7’inci maddesi ile değişik bu maddenin gerekçesinde ise, “Kamu görevlerinin yürütülmesiyle ilgili olarak basın organlarıyla radyo ve televizyon kurumlarına bilgi ve demeç vermeye kimlerin yetkili olduğu belirtilmekte ve idarenin halkla ve kamu oyuyla münasebetlerinde insicamlı bir münasebet sağlamak amacıyla bu madde konulmuştur.” açıklamalarına yer verilmiştir. Danıştay 10. Dairesinin 1988/1504 E, 1989/519 K kararında ise; basına ve bilgi ve demeç verme kapsamı içine sokulan çeşitli eylemlerin bu kapsama girmediğine karar verilmiştir.

Bütün bu bilgiler birlikte değerlendirildiğinde; memurun görevin ifası ile ilgili basına bilgi ve demeç veremeyeceği ortaya çıkmaktadır. Kanun koyucu bir görevi yürüten memurun yaptığı göreve ilişkin bilgi vermesinin yasak olduğunu belirtmiş, ancak görevin ifası dışında kalan sürece ilişkin bir hüküm getirmemiştir. Örnek vermek gerekirse; Denetim görevlisi bir müfettişin; denetimin konusu, denetimin kimleri ilgilendirdiği gibi, konularda bilgi vermesi disiplin suçu oluşturmakta, denetim görevlerinin daha iyiye götürülmesi, kalitesinin yükseltilmesi için basına yapacağı açıklama ise; disiplin suçu kapsamı dışında kalmaktadır.

Kururunda çalışan bir uzmanın; kurum içindeki idari işleyişe ilişkin basına bilgi vermesi disiplin suçu, ancak mesleğin daha ileriye gitmesine ilişkin öneriler sunması, maaş artışlarını eleştirmesi ise disiplin suçu değildir.

Disiplin Cezalarına Karşı Başvuru Yolları Nelerdir?

- İtiraz

Anayasamızın 129. maddesinde; “Uyarma ve kınama cezalarıyla ilgili olanlar hariç, disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılamaz. “ denilmiştir.

Disiplin cezalarına itiraz ile ilgili düzenleme, 657 sayılı Kanunun 135. ve 136. maddelerinde yapılmış olup, aynen şöyledir:

“Madde 135- Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz, varsa bir üst disiplin amirine yoksa disiplin kurullarına yapılabilir.

Aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve Devlet memurluğundan çıkarma cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.

Madde 136- Disiplin amirleri ve disiplin kurulları tarafından verilen disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazlarda süre, kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren 7 gündür.

Bu süre içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir. itiraz halinde, itiraz mercileri kararı gözden geçirerek verilen cezayı aynen kabul edebilecekleri gibi cezayı hafifletebilir veya tamamen kaldırabilirler.

İtiraz edilmeyen kararlar ile itiraz üzerine verilen kararlar kesin olup, bu kararlar aleyhine idari yargı yoluna başvurulamaz.

İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin, kendilerine intikalinden itibaren 30 gün içinde kararlarını vermek zorundadırlar. Kaldırılan cezalar sicilden silinir. “

Bu itiraz, bir kanun yolu değildir. Zira, kanun yolundan söz edilebilmesi için bir mahkeme kararına karşı üst yargı merciine başvurulması gerekir.

Yargı yolu açık olan disiplin cezalarına karşı öncelikle itiraz yoluna başvurulduğu takdirde, böyle bir itiraz idari dava açma süresini durdurmaz. Bu konuda, Danıştay’ca verilen bir kararda “657 sayılı Kanunda itiraz yolu öngörülmemiş, yeniden görüşülmesi olanaksız kesin karar niteliğindeki disiplin cezalarına karşı üst makama veya aynı makama yapılan başvuru, dava açma süresini durdurmaz. “ denilmiştir. itiraz halinde itiraz mercileri, verilen cezayı aynen kabul edebilecekleri gibi, hafifletebilir veya tamamen kaldırabilirler, ancak ağırlaştıramazlar. Danıştay bir kararında

“Disiplin cezasına vaki itirazı inceleyen disiplin kurulunun, ilgilinin itirazıyla bağılı olduğu ve cezayı ağırlaştırıramayacağı” hükme bağlanmıştır.

Cezanın kaldırılmasına karar verilmesi halinde, uygulanmakta olan ceza sicilden silinir.

Daha hafif bir ceza verilmesi halinde ise, evvelce uygulanan ceza sicilden silinerek, yeni ceza sicile işlenir.

İtiraz mercileri, itiraz dilekçeleri ile karar ve eklerinin kendilerine intikalinden sonra İncelemelerini evrak üzerinde yaparak 30 gün içinde karar vermek zorundadırlar.

- Yargı Yolu

Anayasamızın 129. maddesine göre, uyarma ve kınama dışındaki disiplin cezalarına karşı yargı yolu kapatılamaz. Bu hüküm, uyarma ve kınama cezaları yönünden, “idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu” nü belirten Anayasa hükmünün bir istisnasını teşkil etmektedir.

Ancak, uyarma ve kınama cezalarının yargı denetimi dışında tutulabilmesi için, ilgili kanunlarda bu hususun açıkça belirtilmesi gerekir. Örneğin, 657 sayılı Kanunun 135. maddesi, yargı yoluna gidilebilecek cezalar arasında, uyarma ve kınama cezalarına yer vermemiştir. Eğer ilgili kanunda böyle bir açık hüküm yoksa, bu cezalar için de yargı yoluna başvurulması mümkündür. Nitekim, Danıştay; “2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununda öğretim elemanları için verilecek uyarma ve kınama cezalarının yargı denetimi dışında tutulması öngörülmediğinden, öğretim elemanları hakkındaki uyarma ve kınama cezalarını yargı denetimi dışında tutan disiplin yönetmeliği hükmünün iptaline” hükmedilmiştir.

-Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Yolu

Ülkemiz, bir Avrupa Konseyi üyesi olarak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini ve Ek Protokolleri kısmen imzalamış ve onaylamış bulunmaktadır. Bu çerçevede, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu’na kişisel başvuru hakkı ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (Divan) zorunlu yargı yetkisi

Ülkemizce kabul edilmiştir Sözleşmede tanınan hakların taraf devletlerden biri tarafından ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek kişi, iç hukuk yollarını tükettikten sonra Komisyona başvurabilmekte ve Komisyon başvuruyu kabul ettiği takdirde, Bakanlar Komitesi vasıtasıyla konuyu İnsan Hakları Mahkemesine intikal ettirmektedir. Daha sonra yapılan değişikliklerle, kişilerin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde doğrudan dava açabilmesine olanak sağlanmıştır.

657 SAYILI DEVLET MEMURLARAI KANUNUNUN DİSİPLİN BÖLÜMÜ DİSİPLİN AMİRİ VE DİSİPLİN CEZALARI

MADDE 124- (Değişik ilk Fıkra: KHK/243-29.11.1984) Disiplin amirleri; kurumların kuruluş ve görev özellikleri dikkate alınarak Devlet Personel Başkanlığı'nın görüşüne dayanılarak özel yönetmeliklerinde tayin ve tesbit edilecek amirlerdir.

Kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, tüzüklerin ve yönetmeliklerin Devlet Memuru olarak emrettiği ödevleri yurt içinde veya dışında yerine getirmeyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre 125 inci maddede sıralanan disiplin cezalarından birisi verilir.

DİSİPLİN CEZALARININ ÇEŞİTLERİ İLE CEZA UYGULANACAK FİİL VE HALLER

MADDE 125 - (Değişik: 2670 - 12.5.1982) Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

A - Uyarma: Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır.

a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge,

araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak,

b) Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terketmek,

c) Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,

d) Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak,

e) Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,

f) Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,

g) Belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak,

h) Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak.

B- Kınama: Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğu yazı ile bildirilmesidir. Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak,

b) Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek,

c) Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,

d) Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

e) Devlete ait resmi araç, gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,

f) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzeri eşyayı kaybetmek,

g) İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,

h) İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,

ı) Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,

j) Verilen emirlere itiraz etmek,

k) Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,

l) Kurumların huzur, sükuru ve çalışma düzenini bozmak.

m) (Ek: 5234 - 17.9.2004 / m.Vd) Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek.

C - Aylıktan kesme: Memurun, brüt aylığından 1130 - 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır. Aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve hall er şunlardır:

a) kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak,

b) Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek,

c) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,

d) Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,

e) Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,

f) Görev yeri sınırları içerisinde her hangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,

g) İkarnet ettiği ilin hudutlarını izinsiz terketmek,

h) Toplu müracaat veya şikayet etmek,

ı) Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

j) Yasaklanmış her türlü yayını görev mahallinde bulundurmak.

D - Kademe ilerlemesinin durdurulması: Fiilin ağırlık derecesine göre memurun, bulunduğu kademe ilerlemesinin 1 - 3 yıl durdurulmasıdır.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve hall er şunlardır:

a) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,

b) Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek,

c) Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak,

d) Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak,

e) Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yeri toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullanırmak,

f) Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek,

g) (...) (Madde 125 in (D) bendinin (g) alt bendi, 21.9.2004 tarih ve 25590 sayılı R.G.'de yayımlanan, 17.9.2004 tarih ve 5234 sayılı Kanunun 33. maddesinin (t) bendi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

h) Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,

ı) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşüncü, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedeftutan davranışlarda bulunmak,

j) Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak,

k) Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,

l) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,

m) Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak ve borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemedен yurda dönmek,

n) Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak,

o) Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.

E - Devlet memurluğundan çıkarma: Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır. Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükün ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımında bulunmak,

b) Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek,

c) Siyasi partiye girmek,

d) (Değişik: KHKJ243 - 29.11.1984) Özürsüz olarak, bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek,

e) Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak,

f) Amirine ve maiyetindekilere fiili tecavüzde bulunmak,

g) Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,

h) Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak,

i) Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev ma-

halinde gizlemek,

j) Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,

k) 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı fiilleri işlemek. Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde tekrarründe bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil veya haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir.

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif oları uygulanabilir.

Yukarıda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve haller nitelik ve ağırlıkları itibariyle benzer eylemlerde bulunanlara da aynı neviden disiplin cezaları verilir.

Öğrenim durumları nedeniyle yükselebilecekleri kademelerin son kademelerinde bulunan Devlet memurlarının, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının verilmesini gerektiren hallerde, brüt aylıklarının 1/4'ü - 1/2'si kesilir ve tekrarründe görevlerine son verilir.

Özel kanunların disiplin suçları ve cezalarına ilişkin hükümleri saklıdır.

Yukarıda yazılı disiplin kovuşturmasının yapılmış olması, fiilin genel hükümler kapsamına girmesi halinde, sanık hakkında ayrıca ceza kovuşturması açılmasına engel teşkil etmez.

DİSİPLİN CEZASI VERMEYE YETKİLİ AMİR VE KURULLAR

MADDE 126- (Değişik ilk Fıkra: KHK1243-29.11.1984)
Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından; kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, memurun bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındıktan sonra, atamaya yetkili amirler il disiplin kurulla-

rının kararına dayanan hallerde Valiler tarafından verilir.

(Değişik Fıkralar: 2670 - 12.5.1982) Devlet memurluğundan çıkarma cezası amirlerin bu yoldaki isteği üzerine, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kurulu kararı ile verilir.

Disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulunun ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur, cezayı kabul veya reddeder. Ret halinde atamaya yetkili amirler 15 gün içinde başka bir disiplin cezası vermekte serbesttirler.

Özel kanunların disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullarla ilgili hükümleri saklıdır.

ZAMANAŞIMI

MADDE 127 - (Değişik: 2670 - 12.5.1982) Bu Kanunun 125 inci maddesinde sayılan fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren;

a) Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına,

b) Memurluktan çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin kovuşturmasına, Başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

KARAR SÜRESİ

MADDE 128 - (Değişik: 2670 - 12.5.1982) Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren 15 gün içinde vermek zorundadırlar. Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hallerde soruşturma dosyası, kararını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna 15 gün içinde tevdi edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren 30 gün içinde soruşturma evrakına göre kararını bildirir.

Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri ta-

rafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kukuluna tevdiinden itibaren azami altı ay içinde bu kurulca, karara bağlanır.

YÜKSEK DİSİPLİN KURULLARININ KARAR USULÜ, MEMURUN HAKKI

MADDE 129 - (Değişik: 2670 - 12.5.1982) Yüksek disiplin kurulları kendilerine intikal eden dosyaların incelenmesinde, gerekli gördükleri takdirde, ilgilinin sicil dosyasını ve her nevi evrakı incelemeye, ilgili kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidirler.

Hakkında memurluktan çıkarma cezası istenen memur, sicil dosyası hariç, veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir.

SAVUNMA HAKKI

MADDE 130 - Devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanı veya yetkili disiplin kurulunun 7 günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayan memur, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

CEZAI KOVUŞTURMA İLE DİSİPLİN KOVUŞTURMASININ BİR ARADA YÜRÜTÜLMESİ

MADDE 131 - Aynı olaydan dolayı memur hakkında ceza mahkemesinde kovuşturmaya başlanmış olması, disiplin kovuşturmasını geciktiremez.

Memurun ceza kanununa göre mahkum olması veya olmaması halleri, ayrıca disiplin cezasının uygulanmasına engelolamaz.

(Ek Fıkra: 2910 - 6.10.1983) 160 sayılı Devlet Personel Dairesi Kurulması hakkında Kanununun 4 üncü maddesinde sayılan kuruluşlarda çalışan personel hakkında; görevden doğan veya görevi sırasında işledikleri suçlarla kişisel suçları sebebiyle Cumhuriyet savcıları veya askeri savcıları veya sorgu hakimlikleri veya Memurin Muhakematı Hak-

kinda Kanun uyarınca yetkili kurullarca yapılan soruşturma sonunda düzenlenen takipsizlik, menî muhakeme, iddianame, talepname veya lüzumu muhakeme karar suretleri ile ilgili mahkemelerce verilen kesinleşmiş karar suretleri bu personelin bağlı olduğu bakanlık veya kurum veya kuruluşa gönderilir.

UYGULAMA

MADDE 132 - (Değişik: 2670 - 12.5.1982) Disiplin cezaları verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder ve derhal uygulanır.

Aylıktan kesme cezası, cezanın verilmiş tarihini takip eden aybaşında uygulanır.

Verilen disiplin cezaları sıralı sicil amirine, Devlet memurluğundan çıkarma cezası ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Kendilerine disiplin cezası olarak aylıktan kesme veya kademe ilerlemesini durdurma cezası verilenler, valilik, büyükelçilik, müsteşar, müsteşar yardımcılığı, genel müdürlük, genel müdür yardımcılığı ve daire başkanlığı görevlerine atanamazlar.

Atamaları Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılanlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

DİSİPLİN CEZALARININ BİR SÜRE SONRA SİCİLDEN SİLİNMESİ

MADDE 133 - (Değişik: 2670 - 12.5.1982) Disiplin cezaları memurun siciline işlenir. Devlet memurluğundan çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olan memur uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurarak, verilmiş olan cezalarının sicil dosyasından silinmesini isteyebilir. Memurun, yukarıda yazılan süreler içerisindeki davranışları, bu isteğini haklı kılabilecek nitelikte görülürse, isteğinin yerine getirilmesine karar verilerek bu karar sicil dosyasına işlenir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının siciliden

silinmesinde disiplin kurulunun mütalaası alındıktan sonra yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

DİSİPLİN KURULLARI VE DİSİPLİN AMİRLERİ

MADDE 134 - (Değişik: 2381 - 2.2.1981) Disiplin ve soruşturma işlerinde kanunlarla verilen görevleri yapmak üzere Kurum Merkezinde bir Yüksek Disiplin Kurulu ile her ilde, bölge esasına göre çalışan kuruluşlarda bölge merkezinde ve kurum merkezinde ayrıca Milli Eğitim müdürlüklerinde birer Disiplin Kurulu bulunur.

(Değişik fıkra: 2670 - 12.2.1982) Bu kurulların kuruluş, üyelerinin görev süresi, görüşme ve karar usulü, hangi memurlar hakkında karar verebilecekleri ve disiplin amirlerinin tayin ve tespitinde uygulanacak esaslar ile bunların yetki ve sorumlulukları gibi hususlar Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

İTİRAZ

MADDE 135 - (Değişik: 2670 - 12.5.1982) Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz, varsa bir üst disiplin amirine yoksa disiplin kurullarına yapılabilir. Aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve Devlet memurluğundan çıkarma cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.

İTİRAZ SÜRESİ VE YAPILACAK İŞLEM

MADDE 136 - (Değişik: 2670 - 12.5.1982) Disiplin amirleri ve disiplin kurulları tarafından verilen disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazlarda süre, kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren 7 gün dür. Bu süre içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

İtiraz halinde, itiraz mercileri kararı gözden geçirerek verilen cezayı aynen kabul edebilecekleri gibi cezayı hafifletebilir veya tamamen kaldırabilirler.

İtiraz edilmeyen kararlar ile İtiraz üzerine verilen kararlar kesin olup, bu kararlar aleyhine idari yargı yoluna başvurulamaz.

İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin,

kendilerine intikalinden itibaren 30 gün içinde kararlarını vermek zorundadırlar.

Kaldırılan cezalar sicilden silinir.

BÖLÜM: 8

GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA

MADDE 137 - Görevden uzaklaştırılma, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir. Görevden uzaklaştırma tedbiri, soruşturmanın herhangi bir safhasında da alınabilir.

YETKİLİLER

MADDE 138 - Görevden uzaklaştırmaya yetkililer şunlardır:

- a) Atamaya yetkili amirler;
- b) Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;
- c) İllerde valiler;

ç) İlçelerde kaymakamlar (İlçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır.) Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbiri, memurun kurumuna derhal bildirilir.

GÖREVDEN UZAKLAŞTIRAN AMİRİN SO- RURLULUĞU

MADDE 139 - (Değişik: KHK/2 - 23.12.1972) Görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır. Memuru görevden uzaklaştırdıktan sonra memur hakkında derhal soruşturmaya başlamayan, keyfi olarak veya garaz veya kini dolayısıyla bu tasarrufu yaptı-

ğı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılan amirler, hukuki, mali ve cezal sorumluluğa tabidirler.

CEZA KOVUŞTURMASI SIRASINDA GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA

MADDE 140 - Haklarında mahkemelerce cezai kovuşturma yapılan Devlet memurları da 138 inci maddedeki yetkililer tarafından görevden uzaklaştırılabilirler.

GÖREVDEN UZAKLAŞTIRILAN VEYA GÖREVDEN UZAK KALAN MEMURLARIN HAK VE YÜKÜMLÜLÜĞÜ

MADDE 141 - (Değişik: 1897 - 15.5.1975) Görevden uzaklaştırılan ve görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınan memurlara bu süre içinde aylıklarının üçte ikisi ödenir. Bu gibiler bu Kanunun öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler. 143 üncü maddede sayılan durumların gerçekleşmesi halinde, bunların aylıklarının kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir ve görevden uzakta geçirdikleri süre, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu sürenin derece yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini aşan kısmı, üst dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir.

TEDBİRİN KALDIRILMASI

MADDE 142 - Soruşturma sonunda disiplin yüzünden memurluktan çıkarına veya cezai bir işlem uygulanmasına lüzum kalmıyan Devlet memurları için alınmış olan görevden uzaklaştırma tedbiri, 138 inci maddedeki yetkililerce (Müfettişler tarafından görevden uzaklaştırılanlar hakkında atamaya yetkili amirlerce) derhal kaldırılır.

Görevden uzaklaştırma tedbirini kaldırmıyan görevli hakkında 139 uncu madde hükmü uygulanır.

MEMURUN GÖREVE TEKRAR BAŞLATILMASI ZORUNLU OLAN HALLER

MADDE 143 - Soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce:

- a) Haklarında memurluktan çıkarılmadan başka bir disiplin cezası verilenler;
- b) Yargılamanın men'ine veya beraatına karar verilenler;
- c) Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma genel af ile kaldırılanlar;
- ç) Görevlerine ve memurluklarına ilişkin olsun veya olmasın memurluğa engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup cezası ertelenenler;

Bu kararların kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır.

GÖREVDEN UZATLAŞTIRMA TEDBİRİNİN KALDIRILMASINDA AMİRİN TAKDİRİ

MADDE 144 - 140 ıncı ve 142 nci maddelerle 143 üncü maddenin a, b, c, fıkralarında yazılı olanlar hakkındaki görevden uzaklaştırma tedbiri, Devlet Memurunun soruşturmaya konu olan fiillerinin, hizmetlerini devama engel olmadığı hallerde her zaman kaldırılabilir.

SÜRE

MADDE 145 - Görevden uzaklaştırma; bir disiplin kovuşturması icabından olduğu takdirde en çok 3 ay devam edebilir. Bu süre sonunda hakkında bir karar verilmediği takdirde memur görevine başlatılır.

Bir ceza kovuşturması icabından olduğu takdirde görevinden uzaklaştırmaya yetkili amir (Müfettişlerin görevinden uzaklaştırdıkları memurlar hakkında atamaya yetkili amir) ilgilinin durumunu her iki ayda bir inceliyerek görevine dönüp dönmemesi hakkında bir karar verir ve ilgiliye de yazı ile tebliğ eder.

DİSİPLİN KURULLARI VE DİSİPLİN AMİRLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Bakanlar Kurulu Karar Numarası ve Tarihi: 8/5336 - 17.9.1982

Dayandığı Kanun Numarası ve Tarihi: 657 - 14.7.1965

Resmi Gazete ile Neşir ve İlam: 24 Ekim 1982- Sayı: 17848

AMAÇ

MADDE 1 - Bu Yönetmelik, Disiplin ve Yüksek Disiplin Kurullarının kuruluş, üyelerinin görev süresi, görüşme ve karar usulü ile hangi memurlar hakkında karar verebileceklerini ve disiplin amirlerinin tayin ve tespitinde uygulanacak esasları, bunların yetki ve sorumluluklarını düzenlemek amacıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişik 134 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

KAPSAM

MADDE 2 - Bu Yönetmelik, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişik 1 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren memurlar hakkında uygulanır.

(Değişik: 86/10286 - 13.1.1986) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinde ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurların disiplin işleriyle ilgili olarak bu Yönetmeliğin öngördüğü bütün düzenlemeleri yapma yetkisi ilgisine göre Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile tespit edilen çeşitli hizmet sınıflarına dahil olup da MİT Müsteşarlığı emrinde çalışan memurlar hakkında aynı konuda yapılacak düzenleme yetkisi ise Başbakan'a aittir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde çalışan sivil memurlar ile sözleşmeli ve yevmiyeli personelin disiplin işlerinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 233 üncü maddesi hükümlerine göre hareket edilir.

DİSİPLİN VE YÜKSEK DİSİPLİN KURULLARI

MADDE 3 - Disiplin ve soruşturma işlerinde kanunlarla verilen görevleri yapmak üzere kurum merkezinde bir Yüksek Disiplin Kurulu ile her ilde, bölge esasına göre çalışan kuruluşlarda bölge merkezinde ve her kurum merkezinde ayrıca İl Millî Eğitim Müdürlüklerinde, Başkan ve Üyeleri bu Yönetmelikte belli edilen yetkililer tarafından görevlendirilmek suretiyle birer Disiplin Kurulu kurulur.

Millî Eğitim Müdürlüklerindeki Disiplin Kurulunun adı İl Millî Eğitim Disiplin Kuruludur. Bu Yönetmelikte geçen kurul deyiminden Disiplin ve Yüksek Disiplin Kurulları anlaşılır.

KURULLARIN KURULUŞUNA İLİŞKİN ESASLAR

Madde 4 - Başbakanlık ile Bakanlıkların ve bunlara bağlı Müsteşarlık, Genel Müdürlük ve Başkanlıkların Kurum Merkezindeki Disiplin Kurulları ve Yüksek Disiplin Kurulları aşağıda belirtilen esaslara uymak kaydıyla kurumlarınca kurulur.

a) Kurulların başkan ve üyeleri, Başbakanlık ve Bakanlıklarda Müsteşarlar, bunlara bağlı kurumlarda kurumların başında bulunan Müsteşar, Genel Müdür ve Başkanların teklifi ve ilgili Bakanın onayı ile görevlendirilirler.

b) Kurullar bir başkan ve dört üye olmak üzere beş kişiden oluşur.

c) Disiplin Kurullarının başkanlıklarına (a) fıkrasında sayılan memurların, üyeliklerine ise kurumların üstlendikleri ana görevlerle doğrudan ilgili birim veya birimler ile Hukuk, Personel, Teftiş veya tetkik hizmetlerini yürüten birimlerin başında bulunan memurların en yakın yardımcıları arasından görevlendirme yapılır.

d) Yüksek Disiplin Kurullarının Başkanlıklarında (a) fıkrasında sayılan memurlar, üyeliklerinde (c) fıkrasında belirtilen hizmet birimlerinin başında bulunan memurlar görevlendirilir.

(Ek fıkra: 2005/9138 - 4.7.2005 / m.1) Hakkında disiplin

- c) Milli Eğitim Gençlik ve Spor Müdürü,
 - d) Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürü,
 - e) Tarım Orman ve Köyişleri Müdürü,
 - f) Bayındırlık ve İskan Müdüründen.
- II - (Değişik: 86/1 0286 - 13. 1. 1986)

İL MİLLİ EGİTİM GENÇLİK VE SPOR DİSİPLİN KURULU

Valinin veya görevlendireceği bir Vali Yardımcısının Başkanlığında,

- a) İl Milli Eğitim Gençlik ve Spor Müdürü,
 - b) İl Hukuk İşleri Müdürü,
 - c) İlköğretim Müfettişleri Kurulu Başkanı,
 - d) Valinin görevlendireceği;
1. İlköğretim Okulu Müdürlüklerinden bir üye,
 2. Orta Öğretim Kurumları (Liseler) Müdürlerinden bir üyeden.

III- (Değişik: 2005/9138 - 4.7.20051 m.l)

BÖLGE DİSİPLİN KURULU

Valinin veya görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında,

- a) Bölge Müdürü (Başkan),
- b) Bölge Müdürü (Başkan)'nın görevlendireceği bir müdür yardımcısı,
- c) Sosyal ve idari hizmetleri yürütmekle görevli amir,
- d) Personel veya ünite amiri veya benzer hizmetleri yürütmekle görevli amirden kurulur.

IV - ANA YASA MAHKEMESİ

1 - Disiplin Kurulu,

lin soruşturması yürütülen Devlet memurunun üyesi olduğu sendikanın temsilcisi de bu maddede belirtilen disiplin ve yüksek disiplin kurullarında yer alır. Her bir disiplin ve yüksek disiplin kurulunda görevlendirilen temsilci ilgili sendika tarafından önceden bildirilir. Bu şekilde üyesi çift sayıya ulaşan kurullarda oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu tarafın kararına itibar edilir.

(c) ve (d) fıkraları uyarınca kurulların üyeliklerine yapılacak görevlendirme esnasında ana görevleri ile ilgili birim veya birimler için bir, yukarıda sayılan diğer birimlerin her biri için bir üye belirlenmesi zorunludur.

Personel, Hukuk, Teftiş veya Tetkik hizmetlerini yürüten birimlerden bir veya birkaçı bulunmayan kurumların Disiplin ve Yüksek Disiplin Kurulu üyeliklerine ait görevlerle doğrudan ilişkili birimlerden, (c) ve (d) fıkralarında belirtilen esaslara uyulmak kaydıyla görevlendirme yapılır.

Hizmet özellikleri veya kadro ünvanlarındaki değişiklik sebebiyle kurulların başkan ve üyelerini (c) ve (d) fıkralarında belirtilen esaslara uygun şekilde tespit edemeyen kurumlar, Devlet Personel Dairesinin olumlu görüşünü almak kaydıyla kurullarını farklı yapıda kurabilirler. Bu halde de (a), (b) fıkraları hükümlerine uyulması zorunludur.

Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra kurulacak olan kurumların kurulları da bu maddede belirtilen esaslara göre kurulur.

Kuruluş esasları itibarıyla yukarıdaki fıkralar kapsamına girmeyen Disiplin ve Yüksek Disiplin Kurulları aşağıda gösterilmiştir.

1 - (Değişik: 86/1 0286 - 13 .1.1986)

İL DİSİPLİN KURULU

Valinin veya görevlendireceği Vali Muavinin Başkanlığında,

- a) Hukuk İşleri Müdürü,
- b) Defterdar,

Genel Sekreter Yardımcısının Başkanlığında.

- a) Anayasa Mahkemesi Başkanlığınca görevlendirilecek bir Başkatip,
- b) Levazım Müdürü,
- c) Zabıt Katipleri ve Personel Müdürlüğü memurları arasından Anayasa Mahkemesi Başkanınca görevlendirilecek birer kişiden.

2 - Yüksek Disiplin Kurulu;

Genel Sekreter veya en kıdemli Raportörün Başkanlığında.

- a) Anayasa Mahkemesi Başkanınca görevlendirilecek iki Raportör,
- b) Kararlar Müdürü,
- c) Personel Müdürü veya en kıdemli Başkatipten.

V- (Değişik: 2005/9138 - 4.7.2005 i m.l)

MAHALLİ İDARELERİN DİSİPLİN KURULLARI

A. İL ÖZEL İDARESİ DİSİPLİN KURULU:

Valinin veya genel sekreterin başkanlığında,

- a) İl hukuk işleri müdürü, hukuk işleri müdürü yoksa, valinin il idare kurulu üyeleri arasından görevlendireceği bir kişi,
- b) Vali tarafından belirlenecek bir birim müdürü,
- c) İl daimi encümeni üyelerinin kendi aralarında bir yıl içinde seçecekleri iki üyeden, kurulur.

B. BELEDİYE DİSİPLİN KURULU:

1) Büyükşehir Belediyelerinde; genel sekreter veya başkanın görevlendireceği genel sekreter yardımcılarında birinin başkanlığında;

- a) Hukuk müşaviri veya görevlendirilecek bir avukat,

- b) Personel şube müdürü,
- c) Kararlar şube müdürü,
- d) Fen işleri daire başkanlığından görevlendirilecek bir şube müdüründen kurulur.

2) Belediyelerde; belediye başkanının veya görevlendireceği yardımcısının başkanlığında encümenin atanmış üyelerinden kurulur.

C. BİRLİK DİSİPLİN KURULU:

Birlik disiplin kurulu, birlik encümenidir.

D. MAHALLİ İDARELERİN YÜKSEK DİSİPLİN KURULU:

Mahalli idarelerin yüksek disiplin kurulu, İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kuruludur. Ancak, büyük şehir belediye başkanlıklarında bu kurullar büyük şehir belediye encümeninden teşekkül eder.

KURULLARDA GÖREVLENDİRİLMEMEYECİK OLANLAR

MADDE 5 - Haklarında aylıktan kesme veya daha ağır disiplin cezası uygulanmış olanlar, 657 sayılı Kanunun değişik 133 üncü maddesi hükümlerinden yararlanmış olsalar dahi 3. maddede sayılan kurullarda görevlendirilemezler.

KURUL TOPLANTILARINA KATILAMA YAK OLANLAR

MADDE 6 - Kurulların Başkan ve Üyeleri kendilerine, eşlerine, ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhrî kısımlarına, disiplin cezası verilmesini teklif ettikleri, disiplin soruşturmasını yaptıkları veya atanmasına yetkili oldukları memurlara ait işlerle ilgili Kurul toplantılarına katılamazlar.

ÜYELERİN GÖREV SÜRESİ

MADDE 7 - Kurulların Başkan ve Üyelerinin görevlendirilme süresi 2 yıldır. Süresi dolanların yeniden aynı süre ile görevlendirilmeleri mümkündür.

KURULLARIN GÖREV ALANLARI

MADDE 8 - (Değişik: 86/1 0286 - 13. 1. 1986) Başbakanlık ve Bakanlıklar ile bunların bağlı kuruluşlarında görevli memurların kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile ilgili işleri memurların bağlı oldukları kurumların disiplin kurullarınca karara bağlanır. Ancak, bu kurumların ilerde görevli memurlarından Bakanlar Kurulu kararı veya ortak kararlar atananlar dışındakilerin aynı disiplin cezası ile ilgili işleri hakkında karar verme yetkisi ilgili İl Disiplin Kuruluna; illerde Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı teşkilatta görevli öğretmen, yönetici, uzman ve uzman yardımcısı ile gezici öğretmenlerin kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile ilgili işleri hakkında karar verme yetkisi ise ilgili İl Milli Eğitim Gençlik ve Spor Disiplin Kuruluna aittir. Yukarıda sayılan memurların Devlet Memurluğundan çıkarma cezaları hakkında bunların bağlı buldukları kurumların Yüksek Disiplin Kurullarınca karar verilir.

İl özel idarelerinde, belediyelerde, bu kurumların kurdukları birliklerde, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda görevli memurların kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile ilgili işleri ilgisine göre özel idare, belediye veya birlik disiplin kurulunca incelenip karara bağlanır.

İkinci fıkrada sayılan kurumlarda görevli memurların Devlet Memurluğundan çıkarma cezası ile ilgili işleri İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulunca görülür. Büyük Şehir Belediyelerinde çalışan memurlar hakkında Devlet Memurluğundan çıkarma cezası verme yetkisi Büyük Şehir Belediyesi Yüksek Disiplin Kuruluna aittir.

Başbakan, Bakanlar ve en üst disiplin amirlerince doğ-

rudan verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı ilgili memurlarca yapılan itirazlar, cezayı veren amirin esas görev yerindeki Disiplin Kurulunca karara bağlanır.

İllerde Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı teşkilatta çalışan öğretmen, yönetici, uzman ve uzman yardımcısı ile gezici öğretmenlerin, kaymamak ve valilerce verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı itirazları, İl Milli Eğitim Gençlik ve Spor Disiplin Kurullarınca karara bağlanır.

Devlet Bakanlıklarında görevli memurların disiplin işleri, Başbakanlığın yetkili Kurulunca görülür.

Kefalet sandıkları, döner sermayeli kuruluşlar ve kanunlarla kurulan fonlarda görevli memurların disiplin işlerinde, bu kuruluşların bağlı veya ilgili oldukları kurumlarıdaki kurullar yetkilidir.

Özel kanunların disiplin cezası vermeye yetkili kurullarla ilgili hükümleri saklıdır.

KURULLARIN TOPLANTI VE ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN ESASLAR

MADDE 9 - Toplantı gündeminin düzenlenip ilgililere dağıtılması, toplantının belirli gün, saat ve yerde yapılması, Kurul çalışmalarının gereği gibi yürütülüp sonuçlandırılması Başkan tarafından sağlanır.

Kurullarda raportörlük görevi Başkanın görevlendireceği bir üye tarafından yürütülür. Üyeler kendilerine havale edilen dosyaları en geç 7 gün içinde incelerler.

TOPLANTI YETER SAYISI

MADDE 10 - Üç kişilik Kurullar üye tam sayısı ile üye sayısı 3'den fazla olan Kurullar salt çoğunlukla toplanır.

Kurulların başkan ve üyelerinin görev başında bulunmaları halinde Kurula vekilleri seçimle gelenlerin yedekleri katılır.

landığı ve görüşmelerin yeterli ği sonucuna varılınca oylama yapılır. Kurullar oy çokluğu ile ve açık oyla karar verirler, Oylamada çekimser kalınmaz. Başkan oyunu en son kullanır. Oyların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün sayılır. Karar Başkan tarafından açıklanır.

Karar özeti üyeler tarafından imzalanan bir tutanakla tespit edilir.

KARARLARIN YAZILMASI

MADDE 14 - Kararlar, karar tarihini izleyen 7 gün içinde, gerekçeli olarak ve oybirliği veya oy çokluğu ile alındığı da belli edilmek suretiyle raportörler tarafından yazılır, Başkan ve üyelerce imzalanır.

Karşı oy kullananların görüşlerine kararda yer verilir.

KARARLARIN TEBLİĞİ

MADDE 15 - Disiplin amirlerince verilen disiplin cezaları bu amirler kademe ilerlemesinin durdurulması cezası atamaya yetkili amirler ve memuriyetten çıkarma cezasına ilişkin Yüksek Disiplin Kurulu kararı Kurul Başkanı tarafından en geç kararların verildiği tarihi izleyen 15 gün içinde ilgililere tebliğ olunur.

DİSİPLİN AMİRLERİNİN TAYİN VE TESPİTİNE DAİR ESASLAR

MADDE 16- (Değişik: 2005/9138 - 4.7.2005 i m.2) Disiplin amirleri, bu maddede belirtilen esaslara uyulmak ve Devlet Personel Başkanlığının görüşüne dayanılmak suretiyle, kurumların kuruluş ve görev özelliklerine göre hazırlanarak yürürlüğe koyacakları özel yönetmelikler ile tespit edilir.

Başbakan ve bakanlar başında buldukları Başbakanlık ve Bakanlık teşkilatı ile bunlara bağlı kuruluşlarda görevli bütün memurların disiplin amiridirler. Bu sıfatla haiz

Kurulların başkanlarının 6. maddedeki sebepler ile toplantılara katılamamaları halinde başkanlık görevi en kıdemli üye tarafından yürütülür.

Yukarıdaki fıkra uyarınca toplantılara katılamayan üyeler toplantı yeter sayısının tespitinde gözönünde bulundurulmaz.

DİSİPLİN KURULLARININ KARAR SÜRESİ VE USULÜ

MADDE 11 - Disiplin Kurulları kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile ilgili işlerde soruşturma dosyasını aldıkları tarihten itibaren; uyarma ve kınama cezalarına karşı yapılan itirazlar ile ilgili işlerde itiraz dilekçesi ile cezaya ilişkin karar ve eklerinin kendilerine intikalinden itibaren 30 gün içinde kararlarını verirler.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile ilgili kararlar, soruşturma dosyasına göre verilir.

YÜKSEK DİSİPLİN KURULLARININ KARAR SÜRESİ VE USULLERİ

MADDE 12 - Amirlerin memurluktan çıkarma cezasına ilişkin talepleri, soruşturma dosyasının memurun bağlı bulunduğu kurumun Yüksek Disiplin Kuruluna tevdiinden itibaren en geç 6 ay içinde karara bağlanır.

Yüksek Disiplin Kurulları kendilerine intikal eden dosyaların tetkiki sırasında gerekli gördükleri takdirde ilgilinin sicil dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyatebeten dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırma yetkilidirler.

KURULLARIN GÖRÜŞME USULÜ

MADDE 13 - Kurullarda raportörün açıklamaları dindikten sonra işin görüşülmesine geçilir. Konunun aydın-

buldukları yetkileri her derecedeki memur hakkında doğrudan kullanabilirler.

Başbakanlık ve bakanlıklarda, bunların bağlı kuruluşlarında ilgisine göre Başbakanlık Müsteşarı, Bakanlık Müsteşarı, bağlı kuruluşların başında bulunan müsteşar, başkan, genel müdür, genel sekreter ve müdürler, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar, belediyelerde belediye başkanları, yurtdışı teşkilatında misyon şefleri buralarda görevli bütün memurların en üst disiplin amirleridirler. Daha alt seviyedeki disiplin amirlerinin astlık üstlük sıralaması bu esasa göre tespit edilir. En üst disiplin amirleri haiz oldukları yetkileri her derecedeki memur hakkında doğrudan kullanabilir.

Ayrıca disiplin işlerinde denetimi, etkin ve süratli bir uygulamayı sağlamak için, yukarıdaki fıkrada sayılan disiplin amirlerinin birinci sicil amiri oldukları memurlar ve bakanlıkların doğrudan bakana bağlı birimlerinin başında bulunanlar idari yönden veya sicil bakımından kendilerine bağlı memurların disiplin amiri olarak tayin ve tespit edilirler.

Yukarıdaki fıkrada sayılanların birinci sicil amiri oldukları memurlar ile şube müdürlerinin de idari yönden veya sicil bakımından kendilerine bağlı memurların disiplin amiri olarak tayin ve tespit edilmeleri şarttır.

Kurumların gerekçeli tekliflerinin Devlet Personel Başkanlığınca uygun bulunması halinde daha alt seviyedeki idari kademelerin başında bulunan memurlara da disiplin amirliği yetkisi tanınabilir.

Disiplin işleriyle ilgili uygulamalarda, kaymakam ilçe, valiler il, belediye başkanları belediye teşkilatındaki diğer disiplin amirlerine göre en üst disiplin amiridirler.

Valiler, kaymakamlara göre bir üst disiplin amiridirler.

Bölge müdürlerinin disiplin amiri bölge müdürlüğünün merkezinin bulunduğu ilin valisi, üst disiplin amiri ise bakanlıklarda müsteşar veya bakan, bağlı veya ilgili kuruluşlarda müsteşar, başkan veya genel müdürlerdir.

Bölge müdürlüklerinin ilçe teşkilatındaki birimlerinin başında bulunan ilçe idare şube başkanlarının disiplin amiri kaymakam, üst disiplin amiri vali; il teşkilatındaki il idare şube başkanlarının disiplin amiri ise vali olup, bu il idare şube başkanları hakkında özel yönetmeliklere ekli cetvellerde üst disiplin amiri tespit edilmez.

Ancak, bölge müdürlüklerinde bölge müdürleri il ve ilçe teşkilatında görevli memurlar ile il idare şube başkanları ve ilçe idare şube başkanları hakkında, il idare şube başkanları ise ilçe idare şube başkanları ve ilçe teşkilatında görevli memurlar hakkında doğrudan disiplin cezası verme yetkisine sahiptir.

SİCİL AMİRLERİ İLE MİSYON ŞEFLERİNİN YETKİLERİ

MADDE 17 - Disiplin Amiri olarak tespit edilmeyen sicil amirleri sicil yönünden kendilerine bağlı memurların disipline aykırı davranışları hakkında varsa sıralı üst sicil amirleri yoluyla yoksa doğrudan ilgili disiplin amirlerine başvurabilirler. Disiplin amirleri başvurular hakkında gerekli soruşturmayı yaptırıp sonucuna göre hareket ederler.

Yurtdışında Misyon Şefleri, Bakanlıkların ve diğer kurumların yurtdışı teşkilatında görevli bütün memurların disipline aykırı davranışları hakkında Dışişleri Bakanlığına başvurarak ilgili kurumca soruşturma yapılmasını isterler. İlgili kurumlarca yapılan soruşturmanın sonucundan Dışişleri Bakanlığına bilgi verilmesi zorunludur.

DİSİPLİN AMİRLERİNİN YETKİLERİ

MADDE 18 - Disiplin Amirleri, kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, tüzüklerin ve yönetmeliklerin Devlet Memuru olarak emrettiği görevleri yurt içinde veya dışında yerine getirmeyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliğine ve ağırlık

c) Uyarma ve kınama cezalarına karşı yapılan itirazları, cezalarla ilişkin karar ve eklerinin kendilerine intikalinden itibaren 30 gün içinde inceleyerek sonuçlandırmak, zorundadırlar.

YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN YÖNETMELİK

MADDE 20 - Devlet Memurları Disiplin Kurulları Yönetmeliği ek ve değişiklikleri ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 - (86/1 0286 - 13.1.1986) Sicil ve disiplin amirlerinin tayin ve tesbit edileceği özel yönetmelikler engeç bu yönetmeliğin yayımı tarihini takip eden bir ay içinde ilgili Kurumlarca hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Özel yönetmelikler yürürlüğe girineeye kadar, daha önce sicil ve disiplin amiri olarak tayin ve tesbit edilmiş olan memurların yetkileri saklıdır.

YÜRÜRLÜK

MADDE 21 - Bu Yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

MADDE 22 - Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ÇEŞİTLİ MAHKEME KARARLARI

T.C. DANIŞTAY 12. DAİRE

E. 2004/4209

K.2004/4148

T.20.12.2004

• SENDİKAL FAALİYET KAPSAMINDA BİR GÜN GÖREVE GELMEMEK

(Öğretmen Olan Davacının Fiilinin Mazeret Olarak Ka-

derecesine göre, 657 sayılı Kanunda yazılı disiplin cezalarından yetkisi dahilinde bulunanları vermeye,

Özel kanunların disiplin işleriyle ilgili olarak verdiği yetkileri kullanmaya,

Disiplin ve Yüksek Disiplin Kurullarınca reddedilen kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile Devlet Memurluğundan çıkarma cezaları yerine, red kararlarının alındığı tarihi izleyen 15 gün içinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uymak kaydıyla başka bir disiplin cezası vermeye,

Bir üst disiplin amiri sıfatıyla uyarma ve kınama cezalarına karşı yapılan itirazları gözden geçirerek verilen cezayı aynen kabule, hafifletmeye veya tamamen kaldırmaya, yetkilidirler.

DİSİPLİN AMİRLERİNİN SORUMLULUKLARI

MADDE 19 - Disiplin amirleri, disiplin işlerinde kendilerine 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve özel kanunlarla verilen yetkileri kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacıyla; memurlara kanun, tüzük ve yönetmeliklerle tanınan hakları gözönünde tutan, hakkaniyet ve eşitliği esas alan bir tutum ve davranış için de kullanmak ile yükümlüdürler.

Bu genel sorumluluğun dışında disiplin amirleri ayrıca;

a) Memurların uyarma, kınama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve memurluktan çıkarma cezalarından biriyle cezalandırılması gereken disipline aykırı davranışlarını öğrendikleri tarihten itibaren kanunen belli süreler içinde disiplin soruşturmasını başlatarak; gerekli cezayı uygulayarak, disiplin cezası verme yetkisinin zaman aşımına uğramasını önlemek,

b) Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı tarihi izleyen 15 gün içinde vermek,

Danıştay Tetkik Hakimi: Aydın Kurtuluş

Düşüncesi : Davacının sendikal faaliyet kapsamında bir gün göreve gelmemesi fiilinin mazeret olarak kabulü gerektiğinden, dava konusu işlemin iptali istemi ile açılan davayı reddeden İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Erkan Cantekin

Düşüncesi: İdare ve vergi mahkemelerince verilen kararların temyizden incelenerek bozulabilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nedenlerin bulunması gerekmektedir.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, söz konusu maddede yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, istemin reddi ile temyiz edilen Mahkeme kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği düşünüldü:

KARAR: Dava, öğretmen olan davacının bir gün göreve gelmemesi nedeniyle 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemin iptali ve maaşından kesilen miktarın yasal faizi ile tazmini istemi ile açılmıştır.

Manisa İdare Mahkemesinin 16.9.2004 günlü, E:2004/446, K:2004/771 sayılı kararıyla; olayda, öğretmen olarak görev yapan davacının üyesi bulunduğu sendika ile bu sendikanın bağlı olduğu konfederasyon kararı uyarınca, kamu çalışanlarının sosyal ve ekonomik durumlarının iyileştirilmesi amacıyla yaptığı 11.12.2003 tarihinde bir gün süre ile göreve gelmeme çağrısına katılarak göreve gelmediği anlaşılmakta olup, hukuken geçerli sayılabilecek bir özrü olmaksızın iş saatleri içinde görevine gelmeyen davacının

bulü Gerektiği - Aylıktan Kesme Cezası İle Cezalandırılmayacağı)

• **GÖREVE GELMEMEK**

(Sendikal Faaliyet Kapsamında Bir Gün - Disiplin Suçu Teşkil Etmeyen Eylem Nedeniyle Tesis Edilen Aylıktan Kesme Cezasına İlişkin İşlemlerde Hukuka Uyarlık Bulunmadığı)

• **AYLIKTAN KESME CEZASI**

(Sendikal Faaliyet Kapsamında Bir Gün İşe Gelmemek - Fiilin Mazeret Olarak Kabulü Gerektiği/“Özürsüz Olarak Bir Gün Göreve Gelmemek” Fiilinin Sübuta Ermediği)

• **ÖZÜRSÜZ OLARAK GÖREVE GELMEMEK**

(Sendikal Faaliyet Kapsamında Bir Gün - Fiilin Mazeret Olarak Kabulü Gerektiği/Aylıktan Kesme Cezasına İlişkin İşlemlerde Hukuka Uyarlık Bulunmadığı)

ÖZET: Olayda; davacının, üyesi bulunduğu sendikanın yetkili kurullarınca alınan karara uyarak kamu görevlilerinin içinde bulunduğu mali sıkıntıların kısmen düzeltilmesi ve kamuoyunca bilinen bu sıkıntıları yine kamuoyuna anlatarak desteğinin sağlanması amacıyla 11.12.2003 tarihinde 1 gün göreve gelmek eylemini gerçekleştirdiği anlaşılmıştır. Bu durumda, sendikal faaliyet kapsamında bir gün göreve gelmek fiilinin mazeret olarak kabulü gerektiğinden, 657 sayılı kanunun 125/C-b maddesinde öngörülen “özürsüz olarak bir gün göreve gelmemek” fiilinin sübuta ermediği sonuç ve kanaatine varıldığından, disiplin suçu teşkil etmeyen eylem nedeniyle davacı hakkında tesis edilen aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemlerde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

İsteğin Özeti: Manisa İdare Mahkemesinin 16.9.2004 günlü, E: 2004/446, K:2004/771 sayılı kararının dilekçede yazılı nedenlerle temyizden incelenerek bozulması isteminin ibarettir.

Savunmanın Özeti: Temyizi istenen kararın usul ve kanuna uygun olduğu, bu nedenle isteminin reddi gerekeceği yolundadır.

KARŞI OY :

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp İdare Mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddiyle İdare Mahkemesi kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

T.C. DANIŞTAY 8. DAİRE

• DEVLET MEMURUNUN BASINA DEMEÇ VERMESİ

(Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezası Verilebilmesinin Şartları)

• KADEME İLERLEMESİNİN DURDURULMASI CEZASI

(Şartları-Basma Demeç Veren Devlet Memuruna Bu Cezanın Verilebilmesinin Şartları)

ÖZET: Sendika şube sekreteri olan devlet memurunun basına verdiği bilgi ve demeçten kademe ilerlemesinin durdurulması cezasıyla cezalandırılabilmesi; yaptığı açıklamanın kamu görevine ilişkin bilgi içermesi ya da suç unsuru taşıması gerekir.

İsternin Özeti: Davacının, kamu sendikalarının yurt çapında düzenledikleri memur eylemine destek vermek amacıyla basına bilgi verdiği ve bu eyleme katıldığı nedeniyle bir yıl kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlem ile buna bağlı olarak 3 ay ek tazminatının kesilmesi işleminin iptali istemiyle açılan davada; olayda, davacı her ne kadar yasal haklarını kullandığını, basına bilgi ve demeç vermediğini, bunun suç olmadığını iddia ediyorsa da, avukat gözetiminde baskı altında olmadan

aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasında, Türkiye'nin de imzaladığı Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme ile diğer ilgili milletlerarası sözleşmelere ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nun 18. maddesi ile 657 sayılı kanunun 125. maddesinin C-b maddesine aykırılık görülmediği gerekçesiyle dava reddedilmiştir.

Davacı, bağlı bulunduğu sendikanın aldığı karar uyarınca göreve gitmediğini, sendikal faaliyetin özür olarak kabul edilmesi gerektiğini öne sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125/C-b maddesinde; özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmek fiili aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller arasında sayılmıştır.

Olayda; davacının, üyesi bulunduğu sendikanın yetkili kurullarınca alınan karara uyararak kamu görevlilerinin içinde bulunduğu mali sıkıntıların kısmen düzeltilmesi ve kamuoyunca bilinen bu sıkıntıları yine kamuoyuna anlatarak desteğinin sağlanması amacıyla 11.12.2003 tarihinde 1 gün göreve gelmek eylemini gerçekleştirdiği anlaşılmıştır. Bu durumda, sendikal faaliyet kapsamında bir gün göreve gelmek fiilinin mazeret olarak kabulü gerektiğinden, 657 sayılı kanunun 125/C-b maddesinde öngörülen "özürsüz olarak bir gün göreve gelmemek" fiilinin sübuta ermediği sonuç ve kanaatine varıldığından, disiplin suçu teşkil etmeyen eylem nedeniyle davacı hakkında tesis edilen işlerde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle davacının temyiz isteminin kabulüyle, Manisa İdare Mahkemesince verilen 16.9.2004 günlü, E:2004/446, K:2004/771 sayılı kararının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49.maddesinin 1/b fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı yasa ile değişik 3.fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine 20.12.2004 tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

10.2.1995 tarihinde verdiği ifadesinde, çalışanların içinde bulunduğu ekonomik çöküntüyü, sendikal hakları ve sendikaların toplu haklarını güvence altına alan uluslararası sözleşmelerin hayata geçirilmemesini, sendikaların taraf olarak yaptığı toplu sözleşme çağrısına uyulmamasını protesto amacıyla basın açıklamasını sağlık eğitim merkezi önünde yaptım, ayrıca açıklamayı içeren bu metni ... Telgraf Gazetesine ve ... 'ya verdim şeklinde ifade verdiğinden basına bilgi ve demeç vermediği iddiasına itibar etme olanağının bulunmadığı, bu durumda davacının ifadesinde kabul ettiği üzere yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi ve demeç vermek fiilinin sabit olduğu görüldüğünden, işlerde mevzuata aykırılık bulunmadığı, ayrıca Maliye Bakanlığının 7.1.1994 gün ve 900 sayılı genelgesi uyarınca davacının 3 ay süreyle ek tazminatının ödenmemesi işleminde de mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davayı reddeden Van İdare Mahkemesinin 28.9.1995 gün ve 464 sayılı Kararının; işlerde hukuka uyarlık bulunmadığı, üzerine atılı suç işlemediği öne sürülerek 2577 sayılı Yasanın 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti: Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi Y.B.'nin Düşüncesi: Dosyanın incelenmesinden davacının Eğit-Sen ... Şube Sekreteri olduğu anlaşılmaktadır.

Kamu sendikalarının yasal olmadığı konusunda herhangi bir karar bulunmadığına ve bunların faaliyetlerini yasal olarak sürdürdüğü açık bulunduğuna göre, davacının sendikal faaliyetlerde bulunduğu nedeniyle verilmiş olan dava konusu cezada hukuka uyarlık bulunmadığından davayı reddeden idare mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı A.Ö.'nün Düşüncesi: Öğretmen olan davacının basına açıklama yaptığı nedeniyle bir yıl süre ile kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılması işlemine karşı açılan davayı reddeden idare mahkemesi kararı temyiz edilmiştir.

657 sayılı Yasanın 15. maddesinde devlet memurlarının kamu görevleri hakkında basına bilgi vermeleri yasaklanmış, aynı Yasanın 125. maddesinin D/g bendinde de bu eylemin cezası gösterilmiştir. Şu hale göre, davacının basına yaptığı açıklamanın niteliğinin incelenmesi ve kamu görevleri hakkında bilgi içerip içermediğinin saptanarak ceza önerilmesi zorunludur. Aksi halde davacının yaptığı açıklama, sendika şube başkanı sıfatıyla ve sendikasının belirli bir konudaki görüşünü kamuoyuna bildirmeyi amaçlamakta ise, bu açıklamanın yukarıda anılan 657 sayılı Yasanın 15. madde kapsamında değerlendirilmesine hukuki olanak yoktur.

Olayda ise, soruşturmacı tarafından yapıldığı öne sürülen basın açıklamasının metni elde edilmemiş, bunun irdelenmesi yapılmamış ve doğrudan doğruya ceza önerilmiş olup, aynı konuda idare mahkemesince de değerlendirme yapılmamış, bu suretle mahkemece eksik inceleme ile hüküm kurulmuştur. Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulü ile usul ve yasaya aykırı İdare Mahkemesi kararının bozulması gerekir.

Türk milleti adına hüküm veren Danıştay Sekizinci dairesince işin gereği görüldü:

Uyuşmazlık, davacının kamu sendikalarının yurt çapında düzenledikleri memur eylemine destek vermek amacıyla basına bilgi verdiği ve memur eylemine katıldığı nedeniyle bir yıl kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmasına ve buna bağlı olarak 3 ay ek tazminatının kesilmesine ilişkin işlemde doğmuştur.

657 sayılı Devlet Memurları Yasasının 15. maddesinde Devlet Memurlarının kamu görevleri hakkında, basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç veremeyecekleri kuralı yer almış, yine aynı Yasanın 125. maddesinin D/g bendinde ise, yetkili olmadığı halde, basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek eyleminin kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektirdiği kurala bağlanmıştır.

Yukarıda anılan yasal mevzuatın ilgili maddesindeki fiili işlediği iddia edilen memurun disiplin cezasıyla cezalandırılabilmesi için suçun şüpheye yer vermeyecek bir biçimde ortaya konulması, fiilin tüm unsurlarıyla gerçekleşip gerçekleşmediğinin kanıtlanması gerekir.

Bu durumda, davacının basına yaptığı iddia edilen açıklamanın içeriğinin incelenmesi, kamu görevleri hakkında bilgi içerip içermediğinin saptanarak ceza verilmesi yoluna gidilmesi zorunludur. Davacının yaptığı açıklama, sendika şube sekreteri sıfatıyla ve sendikanın belirli bir konudaki görüşünü kamuoyuna bildirmeyi amaçlamakta ise, bu açıklamanın yukarıda anılan 15. madde kapsamında değerlendirilmesine olanak yoktur. Olayda ise, davacının yaptığı iddia edilen basın açıklamasının kamu göreviyle ilgili bilgi içerip içermediği konusuna değinilmeden içeriği açısından bir inceleme yapılmadan, dolayısıyla suç unsuru bulunduğu tespit edilmeden cezalandırılma yoluna gidilmiş bulunmaktadır.

Bu itibarla eksik incelemeyle tesis edilen dava konusu işlerde hukuka uyarlık bulunmadığından davayı reddeden idare mahkemesi kararında isabet görülmemiştir.

Bu durumda isnat edilen basına bilgi ve demeç verme suçunun, davacı açısından tüm unsurlarıyla gerçekleşmediği, somut bir şekilde ortaya konulmadığı görüldüğünden, bu yönüyle de işlerde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle İdare Mahkemesi kararının bozulmasına ve dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere anılan mahkemeye gönderilmesine 28.5.1998 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C. DANIŞTAY 11. DAİRE

E.2002/871 K.2005/861

T. 28.2.2005

• SÖZLEŞMELİ PERSONELİN İŞİ BIRAKMA EYLEMİ

(Üyesi Bulunduğu Sendikanın Bir Günlük Eylemine Katılmak İçin Viziteye Çıkarak İşe Gelmemesi - Ücretinden

Bir Günlük Kesinti Yapılmasında Mevzuata Uyarlık Bulunmadığı)

• SENDİKANIN BİR GÜNLÜK İŞİ BIRAKMA EYLEMİ

(Sözleşmeli Personelin Viziteye Çıkararak İşe Gelmemesi - Ücretinden Bir Günlük Kesinti Yapılmasında Mevzuata Uyarlık Bulunmadığı)

• ÜCRETTEN KESİNTİ YAPILMASI

(Mevzuata Uyarlık Bulunmadığı - Sözleşmeli Personelin Üyesi Bulunduğu Sendikanın Bir Günlük Eylemine Katılmak İçin Viziteye Çıkararak İşe Gelmemesi)

ÖZET: Sözleşmeli personel olarak görev yapan davacının, üyesi bulunduğu Sendikanın bir günlük işi bırakma eylemine katılmak için viziteye çıkarak işe gelmemesi nedeniyle sözleşme ücretinden bir günlük kesinti yapılmasına ilişkin işlerde mevzuata uyarlık bulunmadığı hakkında.

İsternin Özeti: Üyesi bulunduğu Birleşik Taşımacılık Sendikasının bir günlük iş bırakma eylemine katılmak için viziteye çıkarak işe gelmediği ileri sürülen davacının, bir günlük maaşının kesilmesine dair işlemin iptali istemiyle açtığı davayı; davacı ile idare arasında imzalanan hizmet sözleşmesinde haftalık çalışma süresinin 40 saat olarak belirtildiği, olayda 1 gün özürsüz işe gelmeyen davacının çalışma süresine uymadığından sözleşme ücretinden bir günlük tutarda yapılan kesintide mevzuata aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle reddeden İstanbul 3. İdare Mahkemesinin 31.12.1998 günlü ve E:1996/509, K: 1998/1570 sayılı kararının; davacı vekili tarafından, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: İsternin reddi gerektiği savunulmuştur.

Danıştay Tetkik Hakimi: Erhan Çiftçi

Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, 2577 sayılı Kanunun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerine uymadığından, temyiz isteminin reddi ile kararın onanması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı : Sevim Göle

Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp İdare Mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddiyle İdare Mahkemesi kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onbirinci Dairesince işin gereği görüşüldü:

KARAR : 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin “Disiplin Cezası” başlıklı 44. maddesinde “Teşebbüs veya bağlı ortaklıklardaki hizmetlerin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacıyla sözleşmeli personelin görevleri ile ilgili kusurlu hareketleri, iş yerinde veya dışında teşebbüs ve bağlı ortaklıkla ilgili mevzuata aykırı davranışlar nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması hariç verilmesi gereken disiplin cezaları ile disiplin cezası vermeye yetkili merciler ve disiplin kurulları hakkında bu Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan hallerde teşebbüs veya bağlı ortaklık memurlarının tabi olduğu hükümler uygulanır. Ancak, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiiller için sözleşme ücretinden kesme cezası, aylıktan kesme cezası esaslarına göre uygulanır.” hükmü yer almış, TCDD Personel Yönetmeliğinin 1 00. maddesinde ise (birinci fıkrada) özürsüz olarak 1 veya 2 gün göreve gelmeme halinde aylıktan kesme cezası verileceği belirtilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davalı idare bünyesinde sözleşmeli personel olarak görev yapan davacının 20.4.1995 tarihinde yapılan bir günlük iş bırakma eylemine katılması nedeniyle yaptırılan soruşturma sonucunda; 1. Bölge Disiplin Kurulunun 29.11.1995 tarih ve 1995/186 sayılı kararıyla eylemine uyan Personel Yönetmeliğinin 100/5. maddesi uyarınca tecziyesine ancak eylemin Türkiye genelinde ve eyleme katılımın fazla olması, temel amacın memurlara sendikal hakların verilmesi, ücretlerin yükseltilmesi ve özlük haklarının iyileştirilmesi gibi sosyal içerikli talepleri ihtiva etmesi hususları dikkate alınarak Aynı Yönetmeliğin 105. maddesi delaletiyle 99. maddesi uyarınca kınama cezası ile tecziyesine karar verildiği ve 1. Bölge Başmüdürünün onayıyla davacıya ayrıca bir günlük sözleşme ücreti kesintisi uygulandığı anlaşılmaktadır. Bu durumda gerek 399 sayılı KHK’de gerekse TCDD Personel Yönetmeliği ve idare ile davacı arasında imzalanan sözleşmede 1 veya 2 gün özürsüz işe gelmeme halinde disiplin cezası olarak uygulanan aylıktan kesme cezası dışında, sözleşme ücretinden kesinti yapılabileceği yolunda herhangi bir düzenleme bulunmadığından, 1. Bölge Başmüdürünün onayıyla davacının sözleşme ücretinden bir günlük kesinti yapılmasına ilişkin işlerde ve bu işleme karşı açılan davayı reddeden mahkeme kararında hukuka uyarlık görülmemiştir,

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüne, İstanbul 3. İdare Mahkemesinin 3 ı. 12.1998 gün ve E: 1996/509, K: 1998/1570 sayılı kararının bozulmasına yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine 28.2.2005 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C. DANIŞTAY 12. DAİRE

E. 2002/3280 K.2005/472

T. 18.2.2005

• KINAMA CEZASI

(KHK1399’a Tabi Görev Yapan Davacının 657 S.K.

Md. 125/B-a Uyarınca Kınama Cezası İle Cezalandırılmasına İlişkin İşlemin İptali Talebi - Mevzuata Gözetilmeksizin Davanın Esasının İncelenmesi Gereği)

• KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ PERSONEL REJİMİ

(Davacının 657 S.K. Md. 125/B-a Uyarınca Kınama Cezası İle Cezalandırılmasına İlişkin İşlemin İptali Talebi/ Davanın Esasının İncelenmesi Gereği - KHK1399'da Uyarına ve Kınama Cezalarına Karşı Yargı Yolunu Kapatılan Bir Hüküm Olmadığı)

• HAK ARAMA HÜRRİYETİ

(KHK1399'a Tabi Görev Yapan Davacının 657 S.K. Md. 125/B-a Uyarınca Kınama Cezası İle Cezalandırılmasına İlişkin İşlemin İptali Talebi -Mevzuata Gözetilmeksizin Davanın Esasının İncelenmesi Gereği)

2709/m.11,36, 129

657 /m.125/B-a, 135, 136 KHK-399/m.1,44,47

ÖZET: 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararınameye tabi olarak görev yapan davacının, 657 sayılı Kanunun 125/B-a maddesi uyarınca kınama cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemin iptali talebiyle açılmıştır.

Gerek 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararıname, gerekse de daha sonra yürürlüğe giren 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararıname uyarına ve kınama cezalarına karşı yargı yolunu kapatılan bir hüküm mevcut değildir.

399 sayılı Kanun Hükmünde Kararınameye tabi olarak çalışan davacının, hak ve nesafet kuralları gereğince, hangi mevzuata göre ceza verildiği gözetilmeksizin, olayda, 657 sayılı Yasanın 125/B-a maddesi uyarınca kınama cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemin iptali isteğiyle, açılan davanın esasının incelenmesi gerekir.

İsteğin Özeti: Ankara 2. İdare Mahkemesinin 30.4.2002

günlü, E: 200111688, K: 2002/612 sayılı kararının dilekçe-
de yazılı nedenlerle temyizen incelenerek bozulması iste-
minden ibarettir.

Savunmanın Özeti: Temyizi istenen kararın usul ve ka-
nuna uygun olduğu, bu nedenle isternin reddi gerekeceği
yolundadır.

Danıştay Tetkik Hakimi: Metin Çağlar

Düşüncesi: İdare Mahkemesince verilen karar ve da-
yandığı gerekçe, hukuk ve usule uygun olup bozulmasını
gerektirecek bir neden de bulunmadığından anılan kararın
onanması gerektiği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı: Erkan Cantekin

Düşüncesi: İdare ve vergi mahkemelerince verilen ka-
rarların temyizen incelenerek bozulabilmesi için, 2577 sayı-
lı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin birinci
fıkrasında belirtilen nedenlerin bulunması gerekmektedir.

Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, sözkonusu
maddede yazılı nedenlerden hiçbirisine uymadığından, is-
ternin reddi ile temyiz edilen Mahkeme kararının onanma-
sının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği
düşünüldü:

KARAR : Dava; 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararna-
meye tabi olarak görev yapan davacının, 657 sayılı Kanu-
nun 125/B-a maddesi uyarınca kınama cezası ile cezalandı-
rılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Ankara 2. İdare Mahkemesinin 30.4.2002 günlü, E:
2001/1688, K: 2002/612 sayılı kararıyla, Anayasa'nın 129.
ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 135 ve 136.
maddelerinde yer alan hükümlerin birlikte değerlendirilme-
si sonucu, 657 sayılı Kanun hükümleri uyarınca verilen uya-
rına ve kınama cezalarına karşı dava açılmayacağı, sadece
üst disiplin amirine, yoksa disiplin kuruluna İtiraz edilebile-

ceğinin anlaşıldığı, davacıya 657 sayılı Kanunun 125. maddesi uyarına verilen kınama cezasının iptali istemiyle açılan davanın esasının incelenmesi olanağı bulunmadığı gerekçeyle davanın incelenmeksizin reddine karar verilmiştir.

Davacı; kınama cezasının usul açısından hukuka aykırı olarak verildiğini, disiplin kurulu tarafından kınama cezası verilemeyeceğini, üzerine atılı suçu işlemediğini öne sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

2709 sayılı Anayasa'nın, Temel Hak ve Ödevler Kısmının, Kişinin Hakları ve Ödevleri Bölümünde yer alan "Hak Arama Hürriyeti" başlıklı 36. maddesinin 1. fıkrasında "Herkes meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir" kuralına yer verilmiş, 129. maddesinde de; uyarına ve kınama cezalarıyla ilgili olanlar hariç, disiplin kararlarının yargı denetimi dışında bırakılmayacağı belirtilmiştir.

Anayasa'nın 129. maddesindeki hüküm uyarınca, uyarına ve kınama cezalarının yargı denetimi dışında bırakılabileceği açık ise de, yukarıda anılan hak arama hürriyetine ilişkin 36. maddeye özel bir sınırlama getirilmiştir. Ancak, bu sınırlamanın yalnızca yasama organı tarafından getirilebileceği de Anayasa'nın 13. maddesi gereğidir.

Olayda; davacının, 233 sayılı KHK'da Kamu İktisadi Kuruluşu olarak belirlenen T. Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğü personeli olduğu açık olup gerek 233 sayılı KHK'da, gerekse de daha sonra yürürlüğe giren 399 sayılı KHK'da uyarına ve kınama cezalarına karşı yargı yolunu kapatan bir hüküm mevcut değildir.

Bu durumda; 399 sayılı KHK'ya tabi olarak çalışan davacıya verilen kınama cezasına karşı açılan davada, hak ve nesafet kuralları gereğince, hangi mevzuat uyarınca ceza verildiği gözetilmeksizin işin esasının incelenmesi gerekirken, İdare Mahkemesince Anayasa'nın 129. maddesi ve 657 sayılı Kanun hükümleri gereğince uyarına ve kınama

cezalarına karşı yargı yolunun kapalı olduğu gerekçesiyle davanın incelenmeksizin reddine karar verilmesinde hukuki isabet görülmemiştir.

SONUÇ: Açıklanan nedenlerle davacının temyiz isteminin kabulüyle, Ankara 2. İdare Mahkemesince verilen 30.4.2002 günlü, E: 2001/1688, K: 2002/612 sayılı kararın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin IIb fıkrası uyarınca bozulmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Yasa ile değişik 3. fıkrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar gözetilerek yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkemeye gönderilmesine, 18.2.2005 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C. DANIŞTAY 8. DAİRE

E.1994/7699

K.1996/3386

T.25.11.1996

**• TİCARETLE UĞRAŞAN MEMURA VERİLEN
KADEME İLERLEMESİNİN DURDURULMASI VE
ÜCRETTEN KESİNTİ CEZASI**

(Cezayı Hafifleten Sebepler)

**• DİSİPLİN CEZASINDA İNDİRİM YAPILMASINI
SAĞLAYAN SEBEPLER**

(Ticarette Uğraşan Memura Verilen Disiplin Cezaları)

**• KADEME İLERLEMESİNİN DURDURULMASI
VE ÜCRET KESİNTİSİ CEZASI**

(Ticarette Uğraşan Memura Verilen Cezada İndirim Yapılmasının Şartları)

• CEZADA İNDİRİM YAPILMASININ ŞARTLARI

(Ticarette Uğraşan Memura Verilen Kademe İlerlemesinin Durdurulması ve Ücret Kesintisi Cezası)

ÖZET: 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun deği-

şik 125. maddesinin 3. fıkrasında, geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanın uygulanabileceği kuralı yer almaktadır .

Olayda ticaret yapan ve kazanç getirici faaliyette bulunan davacının kusurlu eylemi nedeniyle disiplin cezası ile cezalandırılmasında hukuka aykırılık yok ise de, eylem ile verilen ceza arasında adil bir denge bulunması disiplin hukukunun gereğidir. Davacıya verilen disiplin cezasının ceza verilmesine neden olan eylemin oluş biçimi, samimi ikrar ve ifadeleri geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarının olumlu olup, olmadığı ve sicilleri değerlendirilerek daha alt bir cezanın verilip verilemeyeceği hususu dikkate alınmaksızın davanın reddine ilişkin idare mahkemesi kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

İstem in Özeti: Davacıya kazanç getirici faaliyette bulunmak ve ticaret yapmaktan 399 sayılı Kanunun Hükmünde Karamamenin değişik 44. maddesine dayanılarak 657 sayılı Yasanın 125.maddesinin D/h fıkrası uyarınca verilen 1 yıl süre kademe ilerlemesinin durdurulması ve sonuç olarak sözleşme ücretinden bir yıl süre ile 1/8 oranında aylıktan kesinti yapılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davayı olayda davacı eylemine uyan disiplin cezasının verildiğinin ve zamanaşımı süresinin dolmadığının anlaşıldığı, davacının diğer iddiaları ile savunmasının soruşturmacı tarafından alr yolundaki iddiasının ise işlemin iptalini gerektirecek nitelikte olmadığı gerekçesiyle reddeden Adana 2. İdare Mahkemesinin 13.10.1994 gün ve 1065 sayılı kararının, zamanaşımı süreleri dolduktan sonra cezanın verildiği, bu sürelerin hak düşürücü sürelerden olduğu, savunmasının soruşturmacı tarafından alındığı, amcası ile ortak kamyon işletmenin suç olduğunu bilmediği, kanunu bilmemek mazeret sayılmaz kuralının yalnızca ceza kanununda yer aldığı, diğer kanunlarda yer almadığı geçmiş hizmet ve sicillerinin olumlu olması hususunun göz önüne alınmadığı öne sürülerek 2577 sayılı Kanunun 49. maddesi uyarınca temyizen incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti: İsternin reddi gerekeceği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi ... ın Düşüncesi: İsternin kabulü gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı ... ın Düşüncesi: Dava; ... müdürlüğünde sözleşmeli personel statüsünde çalışan davacının, ticaret yapmak ve devlet memurlarına yasaklanan kazanç getirici işlerde bulunmak suçundan. kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmasına ilişkin disiplin kurulu, kararı ile bunun sonucu olarak aylığından bir yıl için 1/8 oranında kesinti yapılmasına dair işlemin iptali istemiyile açılmıştır.

İdare mahkemesince; davacının amcası ile birlikte ticari kamyonla kazanç getirici çalışma yaptığı anlaşıldığından,. 395 sayılı KHK nin 3771 sayılı Kanunla değişik 44.maddesi delaletiyle 657 sayılı Kanunun 125/D-h maddesine göre cezalandırılmada isabetsizlik bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Temyiz dilekçesinde yer alan soruşturma ve ceza zaman aşımına ilişkin iddialar ile usule ilişkin diğer şartlar yerinde görülmemiştir.

Ancak 657 sayılı Yasanın 125.maddesinde geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif ceza uygulanabileceği hükme bağlanmıştır. Dosyadaki belgelerden ve ekli soruşturma dosyasının incelenmesinden davacının amcası ile ortak olarak ticari plakalı kamyon çalıştırarak gelir elde ettiği anlaşılmalı birlikte bu servetinin kaynağını meşru yollardan elde ettiğini kanıtladığı kamyondaki payını gizleme olanağı varken bu yola gitmeyip suç olmadığı düşüncesiyle ortak tescil yoluna gittiği, başkaca disiplin soruşturması geçirmediği ve çok iyi siciller aldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda yukarıda yazılı madde hükümlerine göre bir alt ceza verilmesi durumu, tartışılmadan, çok ağır sonuçlar yaratan kademe ilerlemesinin durdurulması cezası

ile cezalandırılmasında isabet görülmemiştir. Diğer yandan, sözleşmeli personelin ücretini belirleyen esaslara göre yapılan ücret kesintisinin, yeniden verilecek bir alt derecedeki disiplin cezasının sonucuna göre değişeceği de açıktır.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulü ile. temyize konu mahkeme kararının bozulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü:

Uyuşmazlık, Müdür Vekili olan davacının. 657 sayılı Yasanın değişik 125.maddesinin Dlh fıkrası uyarınca 1 yıl süreyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmasına, ayrıca sözleşmeli personelenin nede niyle, 399 sayılı K.H.K. nin 3771. sayılı Kanunla değişik 44.maddesi delaletiyle 657 sayılı Yasanın değişik 125 ile 132.maddeleri çerçevesinde. 1 yıl süre ile brüt sözleşme ücretinden 1/8 oranında aylıktan kesinti yapılmasına ilişkin işlemde doğmuştur.

Dosyanın incelenmesinden, davacının ticari kullanımı ... plakalı ... marka ... tipi kamyonun Temmuz 1993 de amcasıyla birlikte adına tescil edildiği, dolayısıyla ticaret yapmak veya devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getiri ci faaliyetlerde bulunması nedeniyle açılan soruşturma sonunda anılan ceza ile cezalandırıldığı anlaşılmıştır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 125. maddesinin 3. fıkrasında, geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanın uygulanabileceği kuralı yer almaktadır.

Olayda davacının kusurlu eylemi nedeniyle disiplin cezası ile cezalandırılmasında hukuka aykırılık yok ise de, eylem ile verilen ceza arasında adil bir denge bulunması disiplini hukukunun gereğidir.

Davacıya verilen disiplin cezasının ceza verilmesine neden olan eylemin oluş biçimi samimi ikrar ve ifadeleri geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarının olumlu olup, olmadığı ve sicilleri değerlendirilerek daha alt bir cezanın verilip verilemeyeceği hususu dikkate alınmaksızın davanın reddine ilişkin idare mahkemesi kararında hukuka uyarlık bul unmamaktadır.

Öte yandan 657 sayılı Yasanın 132. maddesinde disiplin cezalarının verildiği tarihten itibaren hüküm ifade edeceği ve derhal uygulanacağı aylıktan kesme cezasının, cezanın verilme tarihini takip eden aybaşında uygulanacağı hükmünün yer aldığı, davacının sözleşme ücretinden bir yıl süre ile 1/8 oranında aylıktan kesinti yapılmasına ilişkin işlerde bu yönüyle de hukuki isabet görülmemiştir.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle Adana 2. İdare Mahkemesi kararının bozulmasına ve dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere anılan mahkemeye gönderilmesine 25.11.1996 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C. DANIŞTAY 8. DAİRE

E.1998/4988

K. 1998/3015

T. 12.10.1998

• KESİNLEŞEN DİSİPLİN CEZASI

(Yeni Bir İdari İşlemlle Kaldırılmaması)

• AYLIKTAN KESME CEZASI

(Kesinleştikten Sonra Yeni Bir İdari İşlemlle Kaldırılmaması)

• DİSİPLİN CEZASININ KALKMASI

(Hangi Hallerde Mümkün Olduğu-Kesinleşen Cezanın Yeni Bir İdari İşlemlle Kaldırılmaması)

ÖZET: Kesinleşmiş disiplin cezası yeni bir idari işlemlle ortadan kaldırılmaz.

İsternin Özeti : Davacının, bir alt ceza olarak 1130 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Disiplin Kurulunun 30.1.1997 gün ve 74 sayılı kararının iptali istemiyle açılan davada; dosyanın incelenmesinden, davacının atamaya yetkili kişi olmadığı açık olduğu, ancak gerek 1. hukuk müşaviri, gerekse yüksek disiplin kurulu üyesi olarak, ... isimli kişi hakkında verilmiş ve kesinleşerek sicile işlenmiş olan disiplin cezasının idarece geri alınabileceği yolunda makamı yanıltıcı mütalaa ve oy vererek hukuka aykırı şekilde ..'ün Genel müdür ve Yönetim Kurulu başkanı olarak atanmasına engelolan koşulların ortadan kaldırılmasına katkıda bulunduğu anlaşıldığından, dava konusu disiplin cezası ile cezalandırılmasında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davayı reddeden Ankara 6. İdare Mahkemesinin 5.3.1998 gün ve 189 sayılı kararının; dönemin teftiş kurulu başkanı tarafından düzenlenen rapor ve ekleri itibariyle yapılan işlerde hukuka aykırılık bulunmadığı, ayrıca bu işlemin isti sari nitelikte olduğu ve icra organını bağlamadığı öne sürülerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti: Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Erkan Demirtaş'ın Düşüncesi: Davalı idarede 1. hukuk müşaviri olan davacının, kesinleşmiş bir disiplin cezasının yeni bir idari işlemle ortadan kaldırılamayacağını bilmemesi düşünülemediğinden, eylemine uyan dava konusu işlem ile cezalandırılmasında hukuka aykırılık bulunmadığı görüşüyle davayı reddeden idare mahkemesi kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı H. Erol Çanga'nın Düşüncesi : Uyuşmazlık, davacının TEDAŞ Genel Müdürlüğünde 1. hukuk müşaviri olarak görevli olduğu dönemde usule aykırı görüş belirlemek ve yüksek disiplin kurulunda bu doğrultuda oy kullanması eyleminden ötürü kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmasına ancak 657 sayılı Yasanın 125. maddesinin E fıkrasından sonra gelen 2. paragrafi

uyarınca bu cezanın aylıktan kesme cezasına indirilmesi ve brüt aylığından 1/30 oranında kesinti yapılması yolundaki işlemde doğmuştur.

Davacının, uzun süreli ilerleme durdurulması cezası ile cezalandırılan ve cezası kesinleşen bir kişi hakkında cezanın hatalı olduğu yolunda rapor düzenleyen teftiş kurulu başkanının raporunun görüşüldüğü yüksek disiplin kurulu toplantısına katılmak eylemi sübut bulmuştur.

Diğer taraftan, davacının hakkında rapor düzenleyip cezasının bu rapora dayanılarak kaldırılması kararlaştırılan kişinin daha sonra ... Elektrik Dağıtım A.Ş .. Genel Müdürü olarak atandığı da anlaşılakta olup, sözü geçen kişinin terfi en atanması işlemi ile davacının eylemi arasında nedensellik bağının varlığı tartışmasızdır. Zira anılan kişinin cezasının kaldırılmaması halinde atamasının yapılamayacağı ortadadır.

Kamu hizmetinin düzenli ve selamete yürütülmesi için gerekli önlemlerden olan disiplin cezası niteliği gereği öteki idari işlemlerden farklıdır. Bu özellik, disiplin cezasının yeni bir idari işlemle ortadan kaldırılmasına engeldir. Ceza ancak bir yargı kararı yahut yasanın tasarrufu ile iptal edilebilir.

Bu durumda, yukarıda değinilen ilkeyi 1. hukuk müşaviri sıfatı ile bilmemesi düşünölemeyecek durumda bulunan davacının sabit olan eylemleri cezayı gerektirmektedir.

Ancak davacının anılan eylemlerinin üstüne atılı disiplin suçunun unsurlarının içermediği eyleminin disiplin yönetmeliğinin 7/a maddesinde tanımlanan eylemlere uyduğu kanısındayım.

Açıklanan nedenlerle davayı reddeden mahkeme kararının bozulmasının uygun olacağı düşünölmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince davacının duruşma istemi yerinde görölmeyerek işin gereği göröşül-

dü:

Uyuşmazlık, davacının bir alt ceza olarak 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Disiplin Kurulu işleminden doğmuştur.

Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (TEDAŞ) Genel Müdürlüğü Disiplin Yönetmeliğinin 7. maddesinin (a) fıkrasında: verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde Teşekkülce belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak eyleminin kınama cezasını gerektirdiği kurala bağlanmıştır.

Öte yandan, 657 sayılı Yasanın 135. maddesinde aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarma cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabileceği, aynı Yasanın 133. maddesinde de devlet memurluğundan çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olan memurun uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurarak verilmiş olan cezalarının sicil dosyasından silinmesini isteyebileceği, memurun yukarıdaki süreler içerisindeki davranışları bu isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse isteğinin yerine getirilmesine karar verilerek bu kararın sicil dosyasına işleneceği hükme bağlanmıştır.

20.1.1995 gün ve 22177 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (TEDAŞ) Genel Müdürlüğü Disiplin Yönetmeliğinde de bunlara paralel düzenlemeler yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden, ... Elektrik Dağıtım Müessesesinde Mühendis olarak görev yapan ve ilerlemesinin uzun süreli durdurulması cezası ile cezalandırılan ... isimli şahsın bu cezanın kesinleşmesinden yaklaşık 15 ay geçtikten sonra, doğrudan genel müdürlüğe vermiş olduğu dilekçe ile geçmişte tarafı davranılarak hatalı işlemler sonucu

cezalandırılarak mağdur edildiği ve özlük haklarının gasp edildiğinden bahisle cezanın gözden geçirilmesi talebinde bulunduğu, bu dilekçenin incelenmek üzere Genel Müdür tarafından teftiş kurulu başkanına havale edildiği, teftiş kurulu başkanının olayla ilgili olarak yaptığı incelemeler sonucunda, ... 'e Müessesesece 15 ay önce verilmiş olan cezanın haksız yere verildiği, cezanın verilmesi sırasında ve verilmesinden sonraki tebligat ve yargı yolu aşamasında bir takım usul hatalarının yapıldığı, bu nedenlerden dolayı haksızlığın ve ... 'ün mağduriyetinin giderilmesi gerektiği yolunda 21.6.1995 tarihli raporu düzenlediği, raporun aynı günlük genel müdürlük havalesiyle yüksek disiplin kurulu gündemine alınarak 28.6.1995 gününde konunun görüşüldüğü, bu toplantıya davacının da yüksek disiplin kurulu Üyesi sıfatıyla katıldığı ve ... 'ün kesinleşen cezasının kaldırılması yönünde oy kullandığı ve 20.6.1995 gününde ...'ün ... Elektrik Dağıtım Müessesesi, İşletme ve Bakım Müdürlüğünde Müdür görevine, alabileceği aylık ve ek göstergeyle naklen tayini ile müessese müdürlüğü ve yönetim kurulu başkanlığına vekaleten atandığı, daha sonra da 19.9.1995 gün ve 95/44784 sayılı üçlü kararnameyle ... Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü ve yönetim kurulu başkanlığına atanması üzerine Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı müfettişleri tarafından yapılan soruşturma sonucunda düzenlenen rapor üzerine konuyu görüşen bakanlık disiplin kurulunun 30.1.1997 günlük kararıyla, davacının kesinleşmiş ve idari yargı yoluna süresi içinde başvurulmamış bulunan disiplin cezası için yapılacak bir işlem bulunmadığı halde, TEDAŞ Genel Müdürlüğü, Yüksek Disiplin Kurulu toplantısında cezanın kaldırılmasına dair karara iştirak etmek suretiyle bir yandan idarenin itibarının zedelenmesine, bir yandan da ... hakkında daha sonra yanlış işlem yapılmasına (genel müdür ve yönetim kurulu başkanı olarak atanmasına) neden olmak şeklindeki eylemin, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektirdiği, ancak 657 sayılı Yasanın 125. maddesinin (E) fıkrasından sonra gelen 2. paragrafında yer alan “geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu ve sicilleri iyi ve çok iyi derecede olanlar için önerilenden bir

derece hafif olan ceza uygulanabilir” hükmü uyarınca, bu cezanın “Aylıktan kesme” ye dönüştürülmesi ve brüt aylığından 1130 oranında kesinti yapılması yolunda dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Kamu hizmetinin belli bir düzen içerisinde yürütülmesi için gerekli önlemlerden olan disiplin cezası, niteliği gereği öteki idari işlemlerden farklıdır.

Disiplin cezası vermeye yetkili organlar, bu organların oluşumu, çalışma usulü, karar oluşturulması, bu kararlara itiraz ve bütün bu sürecin her aşaması için öngörülen süre koşulları ile disiplin cezası işlemi sıkı şekil şartına bağlı olarak uygulanabilmektedir.

Bu özellik, disiplin cezasının yeni bir idari işlemle ortadan kaldırılmasına engeldir. Ceza ancak bir yargı kararı yahut yasanın tasarrufu ile iptal edilebilir veya ancak disiplin cezasının ağırlığına göre belli süreler geçtikten sonra sicil dosyasından silinmesi atamaya yetkili amirden istenebilir.

Hukuk müşaviri olan davacının, kesinleşen disiplin cezasının idari bir kararla kaldırılması yolunda işlem tesis eden TEDAŞ Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kuruluna katılması ve aynı doğrultuda oy kullanması karşısında, disiplin cezası ile cezalandırılmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Ancak, davacının eylemi yönetmeliğin 7/a maddesinde belirtilen kusurlu harekete girdiğinden bu eylemin karşılığı olarak da kınama cezası verilmesi gerekirken, dava konusu disiplin cezası ile cezalandırılması işlemi, eylem ile verilen ceza arasında adil bir denge bulunmadığından hukuka aykırı bulunmuştur.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 6. İdare Mahkemesi kararının bozulmasına ve yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan mahkemeye gönderilmesine 12.10.1998 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C. DANIŞTAY 8. DAİRE

E.1996/4782

K.1999/714

T.25.2.1999

• DİSİPLİN CEZASININ YETKİ YÖNÜNDEN İPTALİ

(Kademe İlerleme Cezası ve Bu Cezanın Yerine Verilen Bir Alt Kademedeki Cezayı Vermeye Yetkili Mercii)

• KADEME İLERLEMESİNİN DURDURULMASI CEZASI VERMEYE YETKİLİ OLMAYAN MERCİ

(Bu Cezanın Yerine Daha Alt Seviyede Bir Ceza da Veremeyeceği)

• DİSİPLİN CEZASINDA YETKİ

(Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezası Vermeye Yetkili Olmayan Amirin Bu Cezanın Yerine Geçen Başka Ceza da Veremeyeceği)

• YETKİ YÖNÜNDEN İPTAL

(Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezası Vermeye Yetkili Olmayan Amirin Bu Cezanın Yerine Verdiği Alt Kademedeki Ceza)

ÖZET : Kademe ilerleme cezası vermeye yetkili olmayan amirin uyguladığı bir alt ceza verme işlemi de yetki yönünden hukuka aykırıdır.

İsternin Özeti: Trafik müdürlüğünde teknisyen kadrosunda olup ... şantiyesinde görevlendirilen davacının 657 sayılı Yasanın 125/D-n maddesi uyarınca kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılması gerekirken daha önce disiplin cezası almadığından 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davayı reddeden İstanbul 1. İdare Mahkemesinin 27.6.1996 gün ve 1021 sayılı Kararının; olayda kusuru bulunmadığı öne sürülerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti: Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi A.S.'nin Düşüncesi: Dava konusu ceza yetkisiz makamca verildiğinden davayı reddeden idare mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı A.Ö.'nün Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp idare mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin reddiyle idare mahkemesi kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Türk milleti adına hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü:

Uyuşmazlık, davacının kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılması gerekirken daha önce disiplin cezası almamış olması nedeniyle 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemde doğmuştur.

657 sayılı Yasanın değişik 126. maddesinde; uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarının disiplin amirleri tarafından; kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının, memurun bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındıktan sonra, atamaya yetkili amirler tarafından verileceği kurala bağlanmıştır.

Aynı yasanın 125 E/k maddesinden sonra gelen 2. paragrafında ise; geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanın uygulanacağı kuralı yer almıştır.

Dava konusu olayda; davacının disiplin cezasına konu

eylemi nedeniyle daire başkanınca savunma alınarak bu eylem nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile cezalandırılmasının gerektiği ancak, 657 sayılı Yasanın yukarıda yer alan hükmü gereği, bu cezanın davalı idare disiplin kurulu tarafından değerlendirilip bir karar verilmesi gerekirken, davacının geçmiş hizmetlerinin olumlu olması nedeniyle 657 sayılı Yasanın 125/E-k. maddesinden sonra gelen 2. paragraf hükmü gereği davacının 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırıldığı görülmüştür.

Doğrudan kademe ilerlemesinin durdurulması cezası vermeye yetkili olmayan daire başkanı tarafından, bir alt ceza uygulanarak anılan cezanın 1/30 oranında aylıktan kesme cezası olarak uygulanması yolunda oluşturulan dava konusu işlemde yetki yönünden hukuka uyarlık bulunmamaktadır. Kaldı ki, bir soruşturmacı atanarak soruşturma raporu hazırlanması gerekirken sadece savunma alınarak ceza verilmesi de mevcuda ve hukuka uygun görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, İstanbul 1. İdare Mahkemesi kararının BOZULMASINA, dosyanın yeniden bir karar vermek üzere anılan mahkemeye gönderilmesine 25.2.1999 gününde oybirliği ile karar verildi.

T.C. DANIŞTAY 12. DAİRE

E.2002/1367

K.2005/2816

T.5.7.2005

• MEMURA İSNAT EDİLEN FİİLLER

(Disiplin Soruşturması Yapılmaksızın Doğrudan Disiplin Amirince Savunması Alınarak Disiplin Cezası Verilmesinde Mevzuata Uyarlık Bulunmadığı)

• DİSİPLİN SORUŞTURMASI

(Yapılmaksızın Memurun Doğrudan Disiplin Amirince Savunması Alınarak Disiplin Cezası Verilmesinin Mevzuata Aykırılığı)

• DİSİPLİN AMİRLERİNİN YETKİSİ

(Disiplin Soruşturması Yapılmaksızın Memurun Doğrudan Savunmasını Alarak Disiplin Cezası Vermesinde Mevzuata Uyarlık Bulunmadığı)

ÖZET : Memura isnat edilen fiiller hakkında disiplin soruşturması yapılmaksızın doğrudan disiplin amirince savunması alınarak disiplin cezası verilmesi suretiyle tesis edilen işlerde mevzuata uyarlık yoktur.

İsternin Özeti : Dava, İzmir Vakıflar Bölge Müdürlüğünde Şube Müdürü olarak görev yapan davacının, 657 sayılı Kanununun 125/C-d ve g maddesi uyarınca 118 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmasına ilişkin işlemin iptali ile maaşından yapılacak kesintinin yasal faizi ile birlikte ödenmesine hükmedilmesi istemiyle açılmıştır.

İzmir 4. İdare Mahkemesinin 10.10.2001 günlü, E:2001/20, K:20011856 sayılı kararıyla; olayda, davacıya isnat edilen fiiller hakkında disiplin soruşturması yapılmaksızın doğrudan disiplin amirince savunması alınarak disiplin cezası verilmesi suretiyle tesis edilen işlerde mevzuata uyarlık bulunmadığı, ayrıca davacının maaşından yapılacak kesintinin yasal faizi ile birlikte ödenmesini istediği, ancak davanın açıldığı tarihe kadar henüz yapılmayan ileride yapılabilecek kesinti hakkında bir hüküm verilemeyeceğinin de açık olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline hükmedilmiştir.

Davalı idare, dava konusu işlemin hukuka uygun olarak tesis edildiğini öne sürmekte ve İdare Mahkemesi kararının temyizden incelenerek bozulmasını istemektedir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi: Egemen Devrim Durmuş

Düşüncesi : İdare Mahkemesince verilen karar ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir neden de bulunmadığından anılan kararın onanması gerektiği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı: Yaşar Uğurlu

**DİSİPLİN KURULLARINA KATILACAK
SENDİKA TEMSİLCİLERİNİN EL KİTABI**

Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp İdare Mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddiyle İdare Mahkemesi kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onikinci Dairesince işin gereği düşünüldü:

KARAR : İdare ve Vergi Mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin bulunması halinde mümkündür. İzmir 4. İdare Mahkemesince verilen 10.10.2001 günlü, E:2001/20, K:2001/856 sayılı karar ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup bozulmasını gerektirecek bir sebep de bulunmadığından,

SONUÇ: Temyiz isteminin reddi ile anılan kararın onanmasına, temyiz giderlerinin istemde bulunan davalı idare üzerinde bırakılmasına, 5.7.2005 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

T.C. DANIŞTAY 8. DAİRE

E. 199111695

K.1992/322

T.25.2.1992

**• HASTALIK İZİNİN İL SINIRLARI DIŞINDA
GEÇİRİLMESİ NEDENİYLE DİSİPLİN CEZASI**

(Aynı İle Bağlı İlçenin İl Sınırları Dışı Sayılamaması)

• İL SINIRLARI DIŞINA İZİNSİZ ÇIKMA YA-
SAĞINA AYKIRI DAVRANMA İDDİASI

(Memurun Hastalık İzninde)

• MEMURUN HASTALIK İZİNİNDE İL SINIRLA-
RI DIŞINA ÇIKAMAMASI

(Aynı İle Bağlı İlçeye Giden Memura Verilen Disiplin
Cezası)

ÖZET: Hastalık izninin görev yeri dışında geçirilip ge-
çirilmediği araştırılırken aynı ile bağlı ilçeye gidilmesi il
sınırlarının terkedilmesi anlamına gelmez. Bu nedenle di-
siplin cezası yersizdir.

İstem Özeti: Davacının 1/15 oranında aylık kesimi
cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Konya Köy Hizmetleri
2. Bölge Saymanlık Müdürlüğünün 24.7.1989 gün ve 1989/
ÖZ-2 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davayı; hasta-
lık nedeniyle alınan 10 günlük raporun Konya ili ... ilçesin-
de geçirilmiş olması nedeniyle 657/C-g maddesi uyarınca,
Memurların Hastalık Raporlarını Verecek Hekim ve Sağlık
Kurulları Yönetmeliğinin 5. maddesine göre davacının ami-
rinden izin almaksızın, hastalık iznini görev yerinden başka
yerde geçirmiş olduğu gerekçesiyle reddeden Konya İdare
Mahkemesinin 8.1 1.1989 gün ve E: 1989/667, K: 1989/925
sayılı kararının; iznini geçirdiği yerin aynı ile bağlı ... İlçe-
si olduğu, il hudutlarını terketmediği ileri sürülerek 2577
sayılı Yasanın 49. maddesi uyarınca temyizden incelenerek
bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti: Yerinde olmayan temyiz isteminin
reddi ve mahkeme kararının onanması gerektiği savunul-
muştur.

Danıştay Tetkik Hakimi: O.C.

Danıştay Savcısı M.J.D.'nin Düşüncesi: Davacının;
izinsiz olarak, ikamet ettiği ilin hudutlarını terketmesi ne-
deniyle, 1/15 oranında aylıktan kesme cezası ile tecziyesine
dair disiplin işleminin iptali talebiyle açtığı davanın reddi

yolundaki Konya İdare Mahkemesi kararı temyiz olunmakla dosya incelendi.

Dosya içeriğine göre davacı; 10 gün hastalık izni almış, iznini görev yaptığı yer dışında geçirmiştir. Davalı, anılan eylemi 657 sayılı Yasanın 125/C-g maddesi kapsamında “izinsiz olarak ikamet ettiği ilin hudutlarını terketme” olarak değerlendirilmiş, davacı ise; iznini geçirdiği yerin aynı ile bağlı ... ilçesi olduğunu, il hudutlarını terketmediğini iddia ile, eylemin anılan madde kapsamına girmediğini iddia etmiştir. Şu hale göre anlaşmazlık, “ikamet edilen ilin hudutları” tabirinin kapsamını tayinden kaynaklanmaktadır.

657 sayılı Yasanın 125/C-g maddesi “ikamet edilen il hudutları” tabirine yer vererek, geniş anlamda mülki idare sınırlarını esas aldığına, “ikamet edilen il merkezi sınırları” ibaresine yer vermediğine göre, Konya ilinde ikamet eden davacının aynı ile bağlı ... ilçesinde hastalık iznini geçirmesi, il hudutlarının izinsiz terki anlamına gelmez. Bu itibarla davacı hakkında 657 sayılı Yasanın 125/C-g maddesinin uygulanması mümkün değildir.

Her ne kadar “Memurların Hastalık Raporlarını Verecek Hekim v.e Sağlık Kurulları Yönetmeliği”nin 5. maddesi karşısında davacı, mülki amirin onayı olmadan hastalık iznini görev yerinden başka yerde geçirmiş ise de; bu eylem 657 sayılı Yasanın 125/C-g maddesi kapsamına girmediğinden, davanın anılan maddeye göre cezalandırılmasında yasal isabet yoktur. Hal böyle olunca dava konusu işlemin iptali gerekirken, davanın reddi yolundaki yerel idare mahkemesi kararında hukuki isabet görülememiştir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulü ve yerel mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmüştür.

Türk Milleti Adına Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü:

Uyuşmazlık Konya ilinde görevli olan davacının 10 günlük hastalık raporunun aynı ile bağlı ... ilçesinde geçirmesi nedeniyle verilen disiplin cezasına ilişkindir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Konya Köy Hizmet-

leri 2. Bölge Saymanlık Müdürlüğünde ... görevinde olan davacının rahatsızlığı nedeniyle Konya Devlet Hastanesinden 10 gün rapor olarak eşinin yıllık izinde bulunduğu Konya- ... ilçesine gitmiş olduğu anlaşılmaktadır.

657 sayılı Yasanın 125/C-g maddesi “ikamet ettiği ilin hudutlarını izinsiz terketmek” kuralını getirmiştir. Ancak uyumsuzluk konusu olayda aynı ile bağlı ilçeye gidilerek il hudutlarının terkedilmiş sayılamayacağı açıktır.

Bu durumda idare Mahkemesi kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle Konya idare Mahkemesi kararının bozulmasına ve dosyanın anılan mahkemeye gönderilmesine 25.2.1992 gününde oybirliği ile karar verildi.

DİSİPLİN CEZASI YANINDA PARA CEZASI VERİLMEMEYECİĞİNE DAİR KARAR

T.C. DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ GENEL KURULU

Esas No:20011427

Karar No:2004/448

Temyiz İsteminde Bulunan (Davacı): ... Karşı Taraf (Davalı): Maliye Bakanlığı Savunmanın Özeti: Savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi Tuncay Dünder’in Düşüncesi: Temyiz isteminin reddi ile Daire kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Zehra Birden’in Düşüncesi: Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49 uncu maddesinin 1 ‘inci fıkrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp, Danıştay Onbirinci Dairesince verilen kararın dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddiyle Daire kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

İsternin Özeti: Danıştay Onbirinci Dairesinin 20.3.2001 günlü, E:2000/10057, K:20011529 sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması davacı tarafından istenilmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay idari Dava Daireleri Genel Kurulunca gereği görüldü: Dava, Arapgir Malmüdürlüğü görevini vekaleten yürüten davacının Gelir İdaresi Geliştirme Fonundan Yapılacak Ek Ücret Ödemesine İlişkin Usul ve Esasların 4. maddesinin olumsuz sicil alanlara bir yıl süreyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesine göre cezalandırılanlardan, uyarma cezası alanlara bir ay, kınama cezası alanlara üç ay, aylıktan kesme cezası alanlara altı ay süreyle, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası olanlara, kademe ilerlemesinin durdurulması süresince ek ücret ödemesi yapılmayacağı yolundaki (c) fıkrasının iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Onbirinci Dairesinin 20.3.2001 günlü, E:2000/10057, K:2001/929 sayılı kararıyla; her ne kadar, anılan fıkranın tamamının iptali istemiyle dava açılmış ise de; davacıya aldığı kınama cezası nedeniyle üç ay süre ile ek ücret ödemesi yapılmadığının anlaşıldığı, bu nedenle, 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanununun idari işlem hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlal edilenler tarafından iptal davası açılabileceği yolundaki 2. maddesi hükmü karşısında davacının söz konusu Esasların 4. maddesi C/c) fıkrasının kınama cezası ile ilgili kısmı dışındaki hükmünün iptalini istemesinde menfaati bulunmadığı, Gelir İdaresi Geliştirme Fonundan Yapılacak Ek Ücret Ödemesine İlişkin Usul ve Esasların 4. maddesinin C/c) fıkrasında yer alan ve kınama cezası alanlara üç ay süre ile ek ücret ödemesi yapılamayacağına ilişkin düzenlemenin iptali istemi hakkında ise, 213 sayılı Vergi U sul Kanununa 3418 sayılı

Kanunun 32. maddesiyle eklenen Ek 13. maddenin 1. bendinde Vergi Kanunlarının uygulanması, gelir idaresinin çağdaş bir yapıya kavuşturulması, Maliye ve Gümrük Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü Merkez ve Taşra Teşkilatının geliştirilmesi, modernleştirilmesi ve Maliye ve Gümrük Bakanlığı personelinin daha etkin ve verimli çalışmasını sağlamak gayesiyle T.C. Ziraat Bankası nezdinde Gelir idaresi Geliştirme Fonu kurulduğunun belirtildiği, aynı maddenin 3. bendinin (b) fıkrasında da, Maliye ve Gümrük Bakanlığı personeline görevleri nedeniyle ve daha verimli çalışmasını sağlamak gayesiyle yapılacak ek ödemeler ile vergi uygulamasında görevli gelir idaresi personeline, vergi incelemesinde görevli personele ve Fonun kullanılmasına ilişkin hizmetlerde görevlendirilen personele fazla mesai ve yol-luk ödenmesinde kullanılacağına hükme bağlandığı, 3418 sayılı Yasa ile Maliye ve Gümrük Bakanlığı Personeline, Gelir İdaresi Geliştirme Fonundan yapılacak ücret ödemelerine ilişkin yetkinin Bakanlar Kurulu'na verildiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan 6.8.1988 gün ve 88113207 sayılı Kararnamenin 1/1. maddesinin 2. paragrafında, kınama cezası alanlara altı ay süreyle ek ücret ödemesi yapılamayacağı hükmüne yer verildiği, 26.12.1993 gün ve 3946 sayılı Kanunun 2. maddesi ile 213 sayılı Vergi U sul Kanununun ek 13. maddesi değiştirilerek yapılacak ek ödemelerin farklı miktarları ve ödemeye ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanı tarafından tespit edileceğinin hükme bağlandığı 1.7.1998 tarihinde yürürlüğe giren Gelir İdaresini Geliştirme Fonundan Yapılacak Ek Ücret ödemesine İlişkin U sul ve Esasların 4. maddesinin (c) fıkrasında, olumsuz sicil alanlara bir yıl süreyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesine göre cezalandırılanlardan, uyarma cezası alanlara bir ay, kınama cezası alanlara üç ay, aylıktan kesme cezası alanlara altı ay süreyle, kademe ilerlemesi durdurulması cezası alanlara, kademe ilerlemesinin durdurulması sürecinde ek ücret ödemesi yapılamayacağına belirtildiği, bu itibarla, anılan düzenlemelere göre personele yapılan ödemelerin genel bütçeden yapılan maaş ödemelerinin eklentisi niteliğinde olmadığı, ek ödemelerin

amacının verimli ve etkin çalışmayı teşvik etmek ve sağlamak olduğu sonucuna varıldığı öte yandan, disiplin cezaları, kamu hizmetlerinin yürütülmesi ve kamu yararının devamlılığının sağlanması amacıyla kamu görevleri için görev, yetki ve sorumlulukları bakımından yasal olarak düzenlenmiş yaptırımlar olduğu, disiplin cezalarının kamu hizmetlerinin en iyi şekilde yürütülmesi, kamu yararının devamlılığı bakımından gerekli görüldüğü, bu hizmetleri yürüten kamu görevlilerinin görevanlayışları, yetkileri ve sorumlulukları kamu hizmeti ve hizmet gerekleri ile sınırlandırıldığı, bu sınırlar dışına çıkanların ise disiplin cezaları ile cezalandırılmalarının öngörüldüğü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 124. maddesinde, kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, tüzüklerin ve yönetmeliklerin devlet memurları olarak emrettiği ödevleri yurt içinde ve yurt dışında yerine getirmeyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre, 125. maddede sıralanan disiplin cezalarından birinin verileceği hükmünün yer aldığı, anılan 125. maddede ise disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller sayılarak maddenin (B) bendinde de kınama cezasının düzenlendiği, buna göre disiplin cezalarıyla getirilen müeyyidelerle sağlanmak istenen amacın, gelir idaresini geliştirme fonundan yapılan ek ödemelerle güdülen amaç gibi, kamu personelinin daha etkin ve verimli çalışmasını sağlayarak kamu hizmetinin rasyonel şekilde yerine getirilmesi olması nedeniyle dava konusu düzenlemede mevzuata aykırılık görülmediği gerekçesiyle, davanın, Gelir idaresinin Fonundan Yapılacak Ek Ücret Ödemesine İlişkin Usul ve Esasların 4. maddesinin, (c) fıkrasında kınama cezası ile ilgili hükmü dışındaki kısmının ehliyet yönünden reddine, kınama cezası alanlara üç ay süreyle ek ödeme yapılmayacağına ilişkin kısmının ise esastan reddine karar verilmiştir.

Davacı, dava konusu işlemin yasal dayanağının olmadığını, tek bir fiilden birden fazla ceza verildiğini belirterek kararı temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedir.

Kararın, dava konusu Esasların 4. maddesinin (c) fıkrasının kınama cezası ile ilgili kısmı dışındaki hükmünün iptalini istemesinde davacının menfaatinin bulunmadığına ilişkin kısmında hukuk ve usule aykırılık bulunmamaktadır.

Dava konusu Esasların 4. maddesinin (c) fıkrası yönünden ise;

26.12.1993 günlü, 3946 sayılı Kanunun 2. maddesi ile değişik 213 sayılı Vergi Usul Kanununun Ek 13. maddesinde Maliye Bakanlığı Personel Gelir idaresi Geliştirme Fonundan yapılacak ek ödemeye ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığı tarafından tespit edileceğini hükme bağlamıştır.

Bu hükümle personelin verimli çalışmasının sağlanması ve böylece kurumun üstlendiği kamu hizmetlerinin daha iyi yürütülmesi amaçlanmıştır. Yasanın anılan hükmüne dayanılarak Kurum personeline aylıkla birlikte verilen ek ödemeler genel nitelikte olup, bu ödeme sadece belli bir başarı veya performans gösterenlere değil aynı konumda olan personele, unvanları ve çalıştıkları yerin özelliği ile işin niteliği gözönüne alınarak farklı oranlarda ödenmektedir.

657 sayılı Kanunun ilgili maddelerinde işlenen eylem yine Yasada öngörülen disiplin cezası verilmesi esası getirilmiştir. Bu cezalar arasında aylıktan kesme cezası da bulunmaktadır.

1.7.1998 tarihinde yürürlüğe giren, Gelir idaresini Geliştirme Fonundan Yapılacak Ek Ücret Ödemesine ilişkin Usul ve Esasların 4. maddesinin (c) bendinde "Olumsuz sicil alanlara bir yıl süreyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125 nci maddesine göre cezalandırılanlardan, uyarma cezası alanlara bir ay, kınama cezası alanlara üç ay, aylıktan kesme cezası alanlara altı ay süreyle, kademe ilerlemişinin durdurulması cezası alanlara kademe ilerlemesinin durdurulması süresince ek ücret ödemesi yapılmaz" düzenlemesine yer verilmiştir.

Bu düzenlemeyle herhangi bir disiplin cezası alanlara ayrıca bir de aylıktan kesme cezası niteliği taşıyan şekilde

belli bir süre ek ödemedi yararlandırmama yoluna gidilmesinde hukuka uygunluk bulunmamaktadır. Zira disiplin cezasına konu eylemler için uygulanacak yaptırım mevzuatta belirlenmiş olup, idari düzenlemeyle disiplin cezasının yanında aynı eylemden dolayı bir de gelir mahrumiyetine yol açacak biçimde düzenleme getirilmesine olanak tanıyan bir yetki davalı idarelere tanınmamıştır.

Bu durumda; dava konusu işlem ile dayanağı düzenleme de hukuka uygunluk bulunmamakta olup; davanın reddine ilişkin temyize konu kararın bu kısmında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle Danıştay Onbirinci Dairesinin 20.3.2001 günlü, E:2000/1 0057, K:2001/529 sayılı kararının; davanın ehliyet yönünden reddine ilişkin kısmının ONANMASINA, Gelir idaresini Geliştirme Fonundan Yapılacak Ek Ücret Ödemesine ilişkin Usul ve Esasların 4. maddesinin (c) fıkrasının kınama cezası alanlara ilişkin kısmının BOZULMASINA, 1.4.2004 günü oyçokluğu ile karar verildi.